ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4597 — ՄԱՐՏ 30/12 ԱՊՐԻԼ 1901 — ՈՒՐԲԱԹ — 23 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1318 — ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4597

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les abonnements sont reçus à la Direction du Journal "AREVELK,, Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

ԳԻՆ ԱՐՏԱՔԻՆ

ՏԱՐԵԱԿԱՆ ԳԻՆ

Փոստով եւ գաւառներու համար տարեկան 140 գր.
» » » » վեցամսեայ 70 »
» » » » եռամսեայ 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան 40 ֆր.
» » » » վեցամսեայ 20 »
Արտասահմանի փոխարէն փոստի կ'ելնայ 115
դրամի փոխարէն 100 դրամի հաշուով:
Ցանկացողներ թղթատարի ծախքը յանձնելու են մեզի:

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Մանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

ՌՈՏՈՍԹՈՅԻ 'ՆՈՐ ԱՌԱՋՆՈՐԴԸ

Կարճատեւ հանգիստ մը ետքը Կ. Պոլսոյ մէջ, Վանայ նախորդ այցելու հովիւը դարձեալ հաստատուեցաւ Ռոտոսթօ, իբրեւ առաջնորդ, պաշտօն որուն կոչած էր զինքը Գաւառ. Ժողովին միահամուռ քուէն՝ հարազատօրէն արտայայտելով տեղւոյն ազգայիններուն բաղձանքը:

Ապանեան Սրբազանին եղած ջերմագին ընդունելութիւնը, որուն արձագանգները կը հասնին հեռագիրներ, առաջնորդներու ժամանման առթիւ սովորական դարձած կարգուձեւերը կը գերազանցէ և անխարդ համակրանքի մը ու անձկագին սպասման մը տարած զգացման տպաւորութիւնը կը թողու, նոյն իսկ հեռուէն, —զգացում որ բնաւ խաբուած չէ իր նախասիրութեանը մէջ:

Ռոտոսթոյիները ազնիւ ու աշխատասէր ժողովուրդ մըն են, երկրագործ, վաճառական, արհեստաւոր, իրենց ժամուն ու դպրոցին հոգածու և իրենց առաջնորդարանին արժանապատուութեանը նախանձախնդիր: Նախորդ առաջնորդին, նոյն իսկ եթէ չասիլանցուած նկատենք անոր հրաժարման պարագաներուն շուրջը դրուածներն ու ըսուածները, վիրաւորեց զանոնք խորապէս: Պահ մը քէն ըրին, ցաւեցան. ուր յեսոյ, չա՛ռ գործնական մտածումով մը որոշեցին իրենց հոգեւոր հովուութիւնը յանձնել եկեղեցականի մը՝ որ իր փորձառութեան միացնէ զարգութիւն—ո՛չ սակայն համբաւով միայն—ու անգամ մը այդ պաշտօնը սահմանելէ ետքը՝ դէթ երկար ժամանակի մը համար ինքնամփոփուի իր առաջնորդական պաշտօնին մէջ, սիրելով զայն, ըմբռնելով անոր բարոյական նշանակութիւնը և անոր մէջ օգտակար դառնալը ունենալով իրեն նպատակէնտ:

Տրամադրելի կամ անպաշտօն եպիսկոպոսներուն մէջէն Ապանեան Սրբազան լաւագոյն կերպով կը համապատասխանէր իրեն այս իտէալին:

Երբ ամիսներ առաջ հեռագիրը հաղորդեց թէ Տ. Ներսէս եպիսկոպոս Ռոտոսթոյի առաջնորդ ընտրուեր է, թերեւս մտածողներ եղան թէ պիտի ընդունի՞ այդ պաշտօնը, յիշելով թէ քանի մը տարի առաջ դժուարաւ համակերպած էր Վան երթալու, ուր այնքան օգտակար եղաւ սակայն: Այս անգամ, Ապանեան Սրբազան առանց վարանելու փութաց յայտնել իր ընդունելութիւնը, զգածեալ շնչառելով և սիրալիր պատասխանութեամբ մը, ինչ որ անուղղակի կերպով ըսել կը նշանակէր թէ իր հովուական նախորդ պաշտօնին տուած փութիկոտութիւնը չի ցուցնելը ո՛չ թէ գաւառային պաշտօնէ խոյս տալու տրամադրութիւն մըն էր,—որուն կամակատը ցոյց տուած է միշտ,—այլ պարագաներուն բերմունքով հարիւցուցիչ պայմաններ դնելու արդէն պահանջում մը:

Դաւանափոխական հոսանք մը կար այն տեղ Վանայ մէկ քանի գիւղերուն մէջ, և Ապանեան Սրբազան կ'ըսէր. Անանց դրամական զոհողութեան, առանց նիւթական միջոցներ ունենալու ձեռքի տակ՝ կարելի չէ որ եկեղեցական մը կարենայ այդ հոսանքը կասեցնել: Յետոյ, քանի որ առժամեայ պաշտօն մըն է ինծի առաջարկուածը, զայն լրացնելուս կը վերադառնամ: Իր այս անկեղծ յայտարարութիւնները խստութիւն կամ դժուարահաճութիւն մեկնուելուն պահ մը. բայց երբ Պատրիարք ու Վարչութիւն իրաւունք տուին անոր, ու մեկնելէն ետքն ալ կարկինութեան սահմանին մէջ զոհաբերում գտան իր առաջարկները, համեմատաբար կարճատեւ պաշտօնավարութեան մը միջոցին մեծապէս արդիւնաւոր աշխատութիւն մը երեւան բերաւ այցելու հովիւը: Ու ամէն «Թիւրիմացութիւն»—պէտք է որ, աւա՛ղ, գործածենք այս բառը՝ հակառակ ատեն ատեն անոր երեսին մեր արձակած հեգնանքներուն—հարթուելով, սա արդար համբաւովս գոյացաւ թէ Ազգ. Վարչութիւնը սխալած չէր բնաւ իր ընտրութեանը մէջ, ինչպէս Ռոտոսթոյի Գաւառ. Ժողովը սխալած չէ այսօր իր ընտրութեանը մէջ:

Ապանեան Սրբազան աւելի վանականի մը կենցաղը ունէր Պոլսոյ մէջ քան քաղաքի եկեղեցականի մը: Պոլսոյ հրդեհի բարձունքը, ժամուն ու դպրոցական մասի՝ փոքրիկ տուն մը իր հանգրուանն էր շա՛տ տարիներէ ի վեր, ուր կ'առանձնանար ամէն անգամ որ գաւառէ մը վերադառնար կամ գաւառ մը երթալու պատրաստուէր. Իրմէ այս պերճ քաղաքի մը առաջնորդութիւնը թողնելէն ետքը այնքան հաճելի կը թուէր իրեն այդ դիւղական մենաստանը ու եկեղեցին որքան կ. Պոլսոյ Պարտ. Փոխանորդութեան կարեւոր պաշտօնը վարած միջոցին: Այս անգամ սակայն, Վանէն վերադարձին, սգաւոր գտաւ իր բնակարանը, վասն զի մեռեալ էր այրը, —որուն հետ կը կապէին ընտանեկան յարկը, — կարճատեւ հիւանդութեան մը զոհ գացեր էր. ու տունը կը մնար փակ և ամայի: Այլեւս հանգրուան մը չէր կրնար ըլլալ անիկա: Վերջնապէս թողուց զայն, ինչ որ ունէր փոխադրելով իր հետ Ռոտոսթօ:

Ինչո՞ւ կը յիշեմ անհատական կեանքի վերաբերող այս պարագան: Որովհետեւ, ցոյց կու տայ թէ Ապանեան Սրբազան այլեւս չուզեր հանգրուան մը ունենալ այս տեղ, ու Ռոտոսթոն՝ նկատելով հանդերձ իր առաջնորդական պաշտօնավայրը, կը նկատէ նաեւ իր սիրելավայրը՝ ուր կը հաստատուի բոլորովին:

Ռոտոսթոյիներուն համար կարելի չէ ըսել ինչ որ ըսուեցաւ Եզիպտահայերուն համար, — երբ արտասովոր պատուիներով ընդունեցին իրենց արդի առաջնորդը, — թէ այդ համերաշխութիւնը օրքան պիտի տեւէ: Այլեւս եպիսկոպոսին յաջորդը իր անձին հանդամանքներովը ու իր անցեալովը ամէն վստահութիւն կը ներշնչէ թէ պիտի համապատասխանէ իր վրայ դրուած վստահութեան ու համակրանքին, և Ռոտոսթոյի տգեղայիններն ալ, փոխադարձաբար, անխախտ պիտի պահեն այն զգացումը որ մինչ դիրքնը այնքան կերմանգին ընդունելութիւն մը ընելու իրենց սիրելի առաջնորդին:

Տ. Ա.

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի աւելաստութեանց դիւրութեան համար:

—)(146)(—

ԹԵՐԹ ԲՐԱՏԷԼ

ԴԵՂԻՆ ՄԱՐԳԱՐԻՏ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԼՈՒՍԱՒՈՐ ՆՈՒՐԻՈՒԹԱՄ ՆՈՍՈՒ

ԺԷ.

—Ընելիքնիդ սա պէտք ըլլայ. այդ քարայրը մինչեւ կէսնամակ գեղը կ'երթաբ, որ 20 30 ժամուան հեռաւորութիւն ունի ասկէ: Անգամ մը որ հոն հասնիք նաւակ մը նստելով Գանդէս գետը կ'ուղեւորիք և անկէ կալիկթա կ'երթաք:

—Աա աղէկ, բայց քարայրին բերանը նեղ է, ձիերը ինչպէս պիտի անցնին:

—Զախ կողմի մարմարները տեղէն կը հանէք, քարայրին բերանը կը լայնայ: Միայն կը խնդրեմ մէկուն չըսէք զիս տեսած ըլլալնիդ. կը բաւէ իմ տուած խորհուրդիս հետեւիլ:

Եամպօ իսկոյն հասկցած էր թէ իրեն հետ խօսող մարդը Նեամբի հայրը՝ Սանկա—Միթան էր, որովհետեւ Եամպօ տեղեակ էր թէ անկիա իր աղջկան հետքերէն չէր բաժնուեր և թէ քանիցս անգին ծառայութիւններ մատուցած էր անոր:

Եամպօ յաջորդ առաւուն հաղարապետին յայտնեց թէ լաւ կ'ըլլար եթէ քարայրին մէջէն յառաջանային. Թերեւս պիտի կրնային բոլորովին զերծ ըլլալ Թշնամիին հալածանքներէն:

Վալէրիէն հաղարապետն ալ գիտեր այդ քարայրին գոյութիւնը և նոյն իսկ յիշեց թէ Հնդկական չվոքութեանց միջոցին՝ Հնդիկները հոն ապաստանելով՝ Անգլիացիները բան մը չէին կրցած ընել անոնց: Վերջապէս ընդհանուրին հաւանութեամբ՝ տակաւին իրիկուն չեղած՝ արշաւախումբը ճամբայ ելաւ դէպի քարայրը: Մէկ քանի ժամ յետոյ՝ խումբը քարայրին բերանը հասաւ՝ որ իրաւցնէ շատ նեղ էր: Անոր շուրջը գտնուող մարմարի խոշոր քարերը հանեցին, որով ձիերն ալ կրցան ներս մտնել քարայրին բերանէն:

Սքանչելի և ընդարձակ քարայր մըն էր տակիա, որուն նմանը Թերեւս չկայ աշխարհի վրայ: Տեղ տեղ շատ ընդարձակ էր և դմբեթներով զարդարուած: Ամէն տեսակ մարմարներ ու փայլուն բիւրեղներ կը տեսնուէին չորս կողմ. եթէ կամ մը վառուէր հոն, սքանչելի ցոլացումներ առաջ կու գային:

Արշաւախումբին մարդիկը իրենց հետ ունեցած մոմի մնուկները բացին ու ծառի ճիւղերու վրայ անցնելով մոմերը, ջահեր ձեւացուցին, քարայրին մթութիւնը փարատելու համար: Եամպօ ըսած ըլլալով թէ երեք օր պիտի ճամբորդին քարայրին մէջ, արշաւախումբը չորս օրուան ջուրի պաշար առած էր հետը, որովհետեւ քարայրին մէջ ջուր չկար ընա՛ւ:

Հնդկական չվոքութեանց առեն Հընդիկներուն այս քարայրը ապաստանելուն վրայ Վալէրիէն հաղարապետ մանրամասնութիւններ կը պատմէր զուարճալի ոճով մը, ընկերներուն տխրութիւնը փարատելու համար:

Օրուան մը ճամբայ երթալէ յետոյ՝ չափազանց յոգնած ըլլալով՝ արշաւախումբին մարդիկը պահ մը հանգչեցան ու քանի մը ժամ քնանալէ յետոյ նորէն ճամբայ ելան: Քարայրին մէջ՝ տեղ տեղ ճամբաները քանի մը ճիւղերու կը բաժնուէին, որով արշաւախումբը կը շուարէր: Բարեբախտաբար՝ Հնդիկները մասնաւոր նշաններ ըրած ըլլալով՝ դիւրաւ կը գտնէին իրենց հետեւելիք ճամբան:

Երեք օր ամբողջ՝ յառաջացան քարայրին մէջ, սակայն կէսնամակ գետին վրայ բացուող դուռը չհասան: Եամպօ այդ մասին իր ունեցած մտահոգութիւնը յայտնեց Վալէրիէն հաղարապետին, որ նաեւ ոչ նուազ մտահոգ էր:

Եամպօ ալ որոշ չէր գիտեր թէ տակաւին քանի՞ օրուան ճամբայ պիտի յառաջանային: Եթէ երեք եւս դառնային, ջուրի պաշարը չպիտի բաւէր. այս կէտը մեծ մտահոգութիւններ կը պատճառէր խումբին մարդոց, որոնք ճամբու յոգնութիւններէ ակարացած ու ժգունած էին ալ: Արդեօք Եամպօ սխալած էր թէ Թշնամիին մէկ նոր դաւին զոհ գացած էին:

Իրենց ճամբորդութեան երրորդ օրը երբ մոմերը վառած կ'երթային, Եամպօ դեռեւին վրայ ոտքի հետք մը նշմարեց, որ տակաւին թարմ էր: Ամէն հետեւցեալ թէ իրենցմէ առաջ մէկը մտած էր քարայր: Ռաուլ առարկեց թէ քարայրը օդէ ու լոյսէ զուրկ ըլլալով, հաւանական էր որ այդ ոտքի հետքը թարմ մնացած ըլլար՝ հակառակ իր հնաւուրց դրութեան: Այս դիտողութեամբ Ռաուլ կը ջանար մխիթարել ընկերները, որոնք ծայրագոյն յուսահատութեան մը մատնուած էին:

ԺԸ.

Ռաուլ ինք ալ քննեց այդ ոտքի հետքերը, որոնք տեղ տեղ երկու հոգիի գորովագուրկ են առհասարակ, պատառ մը հացէն՝ ճժերուն բաժին կը հանեն: Այս մասին ալ նոր կալի բացատրութիւն մը կաղմողներն են սկեպտիկ դատակարգին պատկանողները, որոնք իրենց դժոխային անձնասիրութեան ամէն բան կը դրնեն: Ասոնց մասին խօսած ենք արդէն:

Ընկերական շրջանակներու մէջ, Գասապցի այրը կենցաղագէտ, համակրելի, բծախնդիր, անձնասէր, քննադատող ու խոժդոյ է, պարագային համեմատ:

Ցաւօք պիտի արձանագրենք թէ՝ բամբասանքը, գինեմոլութիւնը և խաղամոլութիւնը պակաս չեն Գասապցի մէջ: Մանաւանդ ջոջ դասակարգը վարակուած է այս մոլութիւններով: Ասոնք չատ կը վնասեն Գասապցիին, որ իրմէ գործուներ, ճարպիկ ու հնարագէտ ըլլալով, առանց այդ մոլութիւններուն շատ աւելի լաւ վիճակ մը պիտի ունենար:

Գասապցի գաւառաբարբառը.— Ամենասիկ քանի մը օրինակ ճանաչելիութիւններէն, որոնք թուով խիստ շատ են և ինքնուրոյն զրոյմ մը ունին:— r տառը] կը դառնայ, երբ իրմէ առաջ ձայնաւոր մը կամ s գտնուի:

Օրինակ.— հաբ=հայ, սանթ=սայթ, բաբա=բայա, մարդ=մայդ, քուրդ=քույդ, Պետրոս=Պեյոս, կտրել=կյել, եայն:

Հ տառն՝ երբ բառին առաջին գիրը ըլլայ և իրեն n գիրն յաջորդէ, Ֆ կը հնչուի. Օրին.— հոդ=Ֆոդ, հոբթ=Ֆոյթ, հոգ=Ֆոգ, եայն:

Ց, ւ երկրաբառները՝ իրրեւ ձայնաւոր՝ ջնջուած են շատ մը բառերու մէջ: Օրին.— լոյս=լոս, բոյս=բոս եւն.: Ինչպէս նաեւ՝ գլուխ=գլոխ, աղբիւր=աղբիր, եայն:

Ո տառն օ կը հնչուի, երբ բառին առաջին գիրն ըլլայ: Օրին.— ոտ=օտ, ոսկր=օսկր, որորոց=օրոց, ոջիլ=օջիլ, ոստնդոյ=օսնդոյ, եայն:

Ե տառն էի կը փոխուի, երբ բառին Ա. գիրն ըլլայ: Օրին.— երէս=էրէս, եռեւ=էռեւ, եղ=էղ, եայն: Դարձեալ՝ ո տառը՝ այն միակ բառին մէջ ուր օր չի փոխուիր վո կը հնչուի:— Ո՛վ=վո՛վ:

Դեռի մը հատ ալ այն մասնիկներէն, որոնք մեր գրական լեզուին մէջ կը պակսին և լեզուաբանօրէն ուշադրութեան արժանի են:— Ցողնակի չենող մասնիկներնին սահ, որ կը դրուի իսկ վերջաւորող բառերուն ծայրը: Օրին.— ջուրի — ջրակսահ, էգի-էգիսահ, օսկի-օսկիսահ: Ահ, որ կը դրուի այն միավանկ բառերուն ծայրը, որոնք ե տառն ունին իրենց մէջտեղը կամ սկիզբը: Էշ-էշահ, գէշ-գիշահ, տէր-տիրահ: Ահ.— անոր—անորանք, քոր,— քորանք: Ուրեմն ահ և տահ.— նէր-նիրուրանք, քոր — քորուրանք, աղբար-աղբրանք: Տիֆ տահ, կնիկ-կնտահ, էրկի-էրկտահ: Ուր կը դրուի եր մասնիկն առաջ՝ շատ մը բառերու մէջ: Օրին.— ձեռք — ձեռուրներ, աչք — աչուրներ, քիթ քրթուրներ, ոտք ոտուրներ: Ահմ ցուցնող գոյականներու և դերանուններու մասնիկն է միեն: Օրին.— Աղբրամ մինէ, պատուս մինէ, քուրջս մինէ: Ըռեթլ և ըռեալ մասնիկներն ալ մեծ դեր ունին բարբառ դարձուածութեան մէջ և մասնաւոր իմաստ մը ունին: Օրին.— փմիռալ=ուռեցուցիչ, խելուռալ=խելի պէս շարժիլ, լիրբալ=խիստ եռալ (ջուր կամ կերակուր):

Ըռիլը կը համապատասխանէ ռեթին: Օրին.— Գոսրռիլ — գոռռալ, խոզըռիլ=խոզի պէս յամառիլ, եւն:

Կրտալ, կլտալ.— Խաղրտալ=տղեկի մը ինքնիրեն խաղով զբաղիլը, ճաղկրտալ=սուր կերպով ցաւիլ. կոծկրտալ=կոյծ տալ:

Ընտալ մասնիկը գործողութեան մը հանած ձայնին բառերը կը կերտէ: Օրինակ.— Գմրռտալ=ման մը՝ հաչելէ առաջ՝ կրմ՝ ձայն հանելը, կմրտալ=բաղմութեան կամ թոնդրին փառելու ձայնը:

Ուկ հոմանիշ է մեր գրական լեզուի ած մասնիկին: Օրին.— Մեռուկ=մեռած, առուկ=առած, փտուկ=փտած:

Կեկ և կակ մասնիկներն ածականի մը ծայրը կը դրուին, անոր իմաստը չափաւորելու համար: Կարմ-կարմկեկ, մեծ-մեծկակ:

Ընակ հոմանիշ է ականին: Նենկ-կընկընակ, ճիժ-ճիժկնակ:

Ծանօթ.— Բդի-Բասապցի գաւառաբարբառին մէջ, ձայն արտայայտող բառերը խիստ բազմաթիւ են. հազարներով կը համարուին անոնք: Եւ ամէն մէկը խիստ ճշգրիտ իմաստ մը ունենալով մեր գրական լեզուին մէջ կը պակսին: Ահա քանի մը հատ:

Լիսրռտալ, փիսրռտալ, վզրռտալ, աղբռտալ, նռնռալ, փթրռտալ, ճթրռտալ, ճթճթալ. վժրդալ, եւն: Ու բոլոր այս հազարաւոր բառերն իր մասնիկով կը գործածուին, փոխանակ ոգի: Ինչպէս.— ճզռտիչ, փթրդիչ, կմկմիչ եայն:

Մէկ քանի հատ ալ հայերէնէ փոխառեալ բառեր թուրքերէնի մէջ: Փրկէտէնք=բարեկենդան. փեթէկ = փէթակ, էջիլ=սկիզ, եայն:

Բարդ բառերէն ալ շարք մը ահա:— Սրքաղ=սիգաղի. տնիկեսայ = աներանց տունը բնակող տիսայ. քարնոսյ=մարմնոյն քարինքէն խաչելով կարմրիլը. խաղանկրճիլ=ճանճրոյթէ ազատիլ. ձեռնքալ=դող:

Ճաշակ մըն ալ տանք բուն գաւառական բառերէն:

Պռասիկ=աւետեաց
Ժուռակ=մուրացիկ
Սբիկ=ձեռնոց
Անկրճկրլէ=պատանի
Առդաժաժէք=տիշ-քիրասի
Ճիժ=երախայ
Պնրլիկ=ազարկ ու սիրուն
Բուռ=գուլպայ
Ապրշում=մեսաքս
Բրդնտակ=խիստ զարմանալ
Բրեչակ=աւերակ տուն
Բղռուռ=գիրք, խլաւեկ (մարմին):

Ակամայ կ'ընդհատեմ այս գեղեցիկ շարքը. քանի որ անկարելի է այս էջերուն մէջ սեղմեցնել այն եկու հազարէ աւելի բառերը, որոնք հաւաքուած են: Հապա դեռ չհաւաքուածնե՞ր:

ԼԵՒՈՆ ՍՐԱՊԵԱՆ

Տիարպէքիր, 8 Յունուար 1901.

Ա. ԵՐԶ.

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ եւ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ՄԱՆՉԵՍՏԷՐ, 30 Mars 1901

ԴՐԱՄԱՆԱՆ

Վերջացող շաբթուն Լոնտոնի հրապարակին վրայ մեծ խնդրանք կար և Անգլիոյ պանքայէն խոշոր գումարներ փոխ առնուեցան մէկ քանի օրուան համար 4½ % տոկոսով, հետեւաբար բաց հրապարակի զեղչի սակերը հասան մինչեւ Մինչեւ 3 7/8ի՝ 3)ա փոխանակագրեր զեղչուեցան հրապարակին վրայ և պանքան զեղչեց բազմաթիւ կարճ պայմանաժամկիրներ հարիւրին 4 սակով: Վերջին մէկ քանի օրերը սակայն փոխ—գրի խնդրանքը շեշտուած ըլլալով՝ հրապարակին սակը իջաւ հարիւրին 3⅝ի և յառաջիկայ շաբթու հանելիք թուղթերն ալ 3½ի զեղչուեցան:

Յառաջիկայ ամսուն մէջ հաւանական է որ դրամը ժամանակի մը համար առատ ըլլայ սա՛ գլխաւոր պատճառաւ որ տուրքերու հաւաքումները ալ դադրած պիտի ըլլան: Եթէ Դեկտեմբերյ 15 մինչեւ անգլ. ոսկիի նոր փոխառութիւնը—որուն բաժանորդագրութիւնը պիտի ընդունուի յառաջիկայ շաբթու Պերլինի մէջ— գոյութիւն չունենար, Նիւ Եորքի Լոնտոն հաւանականաբար խոշոր ոսկիի գումարներ պիտի զրկուէին, յառաջ բերելով դրամի առատութիւն մը և հետեւաբար Անգլիոյ պանքային տոկոսի սակին անկումը: Եւ որովհետեւ այդ 15 միլիոնի նոր փոխառութեան համար թէ՛ Բարիզի թէ՛ Նիւ Եորքի և թէ Լոնտոնի հրապարակներէն կարեւոր գումարներ պիտի քաշուին, սակին անկումը հաւանական չի թուիր մօտաւոր ապագայի մէջ:

Անգլիոյ պանքան ստիպուած ըլլալով գաւառները կարեւոր գումարներ զրկել և միւս կողմէ, ինչպէս վերը յիշած ենք, Լոնտոնի հրապարակէն ալ խոշոր փոխառութիւններ ըրած ըլլալով, յիշեալին պահեստին համեմատութիւնը պարբերաբար հանդիպ 50½ի չափ ինաւ 46⅝ %ի: Շատ հաւանական է որ յառաջիկայ շաբթու այդ համեմատութիւնը չատ աւելի ուժով անկում մը եւս կրէ; զի ընդհանրապէս ապրիլի շաբթուն գաւառներէն դրամի խոշոր խնդրանք մը տեղի կ'ունենայ:

Նիւ-Եորքի մէջ ալ դրամի խնդրանքը բաւական ուժով եղաւ, այսու հանդերձ սակայն տակիսի սակերը վար մնացին, փոխառութեան բարձրագոյն սակը ըլլալով հարիւրին 3: Փոխանակագրի գնոյն 4 88½ի բարձրանալը շահաւոր դարձուց Բարիզ և Պերլին ոսկի զրկելու 250,000 ա. ֆ. չափ: Եւ տիրող կարծիքը թէ Ամերիկա խոշոր մաս մը պիտի գնէ գերմանական նոր փոխառութեան թղթերէն, հաւանական կ'ընէ ոսկիի քանակներ ճամբու դրուիլը: Մինչեւ դրամատուներու յաւելուածական պահեստն է միայն 2,053,000 ա. ֆ., հետեւաբար եթէ դրամի կարեւոր խնդրանք մը սիրի եւրոպական գալ Նիւ-Եորքի մէջ, սակերու բարձրացումը անխուսափելի պիտի ըլլայ:

Բարիզի մէջ դրամը առատ է և հաւանաբար աւելի պիտի չեշտուի և շարունակելի ըլլայ՝ զի ահագին դրամագլուխներ կան պատրաստ չհագործուած:

ԳՐԱԿԱՆ

Ռոիի բնակչութիւնը.— Հայ գիւղացին ու իր բարեր. — Ռոի Գասապցին՝ իբրեւ մանուկ, երիտասարդ, ամուսին. հայր.— Գասապցին՝ ընկերական տեսակէտով իր բարեր, եւ այլն.— Գասապցի կինը՝ իր բարեր.— Մեր մամիկներ.— Գասապցի կրթական վիճակին անցեալն ու ներկան.—Ռոի Գասապցի գաւառաբարբառը:

ԺԹ.

Գասապցի երիտասարդը պարկեշտ ու պատուոյն նախանձախնդիր է: Իր բոզին համար՝ կեանքն իսկ վայ կու տայ ան: Իբրեւ ամուսին, եթէ թերութիւն մը ունի՝ քիչ մը չափազանց իշխողական վարմունքն է: Ամէն ծնած է այն յոռի սովորութիւնը՝ որուն համեմատ ծեծը սիրոյ նշան համարուած է:

Բոլոր ասոնք նկատի առնելէ ետքը, անշուշտ չպիտի մոռնանք այն ընտանեկան ապրիլակերպութիւններն ալ, որոնք կը ծնին Ա. ծնողաց քահանայքէն, Բ. պանդխտութենէն:

Զաւակը չատ կանուխ ամուսնացնելու սովորութիւնը ատենօք տիրող սովորութիւն մը դարձած էր: Թէեւ հիմայ այնքան չէ, բայց բոլորովին ջնջուած ալ չէ: Որքան տնտեսական և ողջախոհ է աղջիկը ամուսնացնել 16—17 տարու և մանչը 17—18 տարու: Եւ դիտէ՞ք ասոր բուն շարժառիթը: Ամէն ծնողքի իտէալային բաղձանքն է չմեռած զաւկին ծլին ու ծաղկիլը վայելել. ու հարս մը ալ ունենալը՝ անոնց ամէնէն մեծ փառասիրութիւն է: Ասոր համար կ'արտաքսեն օր առաջ կարգել իրենց զաւակը: Կը հանկամ ու խորապէս կ'ըմբռնեմ գաւառացիի յաստուկ ծնողական տաքուկ սիրոյն թելադրութիւնները: Բայց քանի որ զգացումէ թելադրուած այս անհաշիւ շտապը իրենց զաւակներուն ա՛յնքան աղետաւոր կը դառնայ, միջոցներ ձեռք պիտի չառնել ծնողները հոգալու և այս սովորութիւնն ալ ջնջելու համար: Վերոյիշեալ սխալ ըմբռնումին աւելի յստակ մէկ տեսակէտ է նաեւ պեռիկ էերմեն, որ ո՛չ նուազ ցաւալի հետեւանքներու ծնունդ կու տայ: Դեռլի կամ մտերիմ կիներ, յոլ եղած աղեներն, կ'ուրեն որ եթէ ծնելիք զաւակնին մէկը մանչ և միւսը աղջիկ ըլլայ, զանոնք իրարու հետ կապեն: Բ.ա.ռ չեն խորհիր թէ ապագային կրնայ ըլլալ որ երկուքին խառնուածքը, հոգեկան ու մտաւորական արամադրութիւնները չը յարմարին իրարու, որով պիտի գաղտաբերուին դժոխային կեանք մը քաշելու մինչեւ վերջ:

Պանդխտութեան գալով, Գասապցի պանդուխտները, իրենց պարկեշտութենէն ու ամուսնական հաւատարմութենէն շա՛տ բան կորսնցուցեր են՝ անոր երեսէն: Ամառուան տուներ է որ հոսանքը դէպ ի Ամերիկա չէ դարձած: Այդ անբարոյականութեանց քառսին մէջ փնտռելը անխուսափելի էր:

Մեր պանդուխտներուն մէջ, տուն տեղ տարէներ և մինչեւ իսկ խաղտ երեսի վրայ ձգողները չեն որ կը պակսին: Ասանկներուն տուն տեղը, ամուսինն ու զաւակները գիտէք ի՞նչ առատաձեռնութեամբ կը քաշեն ու ի՞նչպէս կը փնտռեն, ըսելը աւելորդ է: Գասապցի Հայերը բաւական դրամագլուխ են առհասարակ, պատառ մը հացէն՝ ճժերուն բաժին կը հանեն: Այս մասին ալ նոր կալի բացատրութիւն մը կաղմողներն են սկեպտիկ դասակարգին պատկանողները, որոնք իրենց դժոխային անձնասիրութեան ամէն բան կը դրնեն: Ասոնց մասին խօսած ենք արդէն:

Ընկերական շրջանակներու մէջ, Գասապցի այրը կենցաղագէտ, համակրելի, բծախնդիր, անձնասէր, քննադատող ու խոժդոյ է, պարագային համեմատ:

Ցաւօք պիտի արձանագրենք թէ՝ բամբասանքը, գինեմոլութիւնը և խաղամոլութիւնը պակաս չեն Գասապցի մէջ: Մանաւանդ ջոջ դասակարգը վարակուած է այս մոլութիւններով: Ասոնք չատ կը վնասեն Գասապցիին, որ իրմէ գործուներ, ճարպիկ ու հնարագէտ ըլլալով, առանց այդ մոլութիւններուն շատ աւելի լաւ վիճակ մը պիտի ունենար:

Գասապցի գաւառաբարբառը.— Ամենասիկ քանի մը օրինակ ճանաչելիութիւններէն, որոնք թուով խիստ շատ են և ինքնուրոյն զրոյմ մը ունին:— r տառը] կը դառնայ, երբ իրմէ առաջ ձայնաւոր մը կամ s գտնուի:

Օրինակ.— հաբ=հայ, սանթ=սայթ, բաբա=բայա, մարդ=մայդ, քուրդ=քույդ, Պետրոս=Պեյոս, կտրել=կյել, եայն:

Հ տառն՝ երբ բառին առաջին գիրը ըլլայ և իրեն n գիրն յաջորդէ, Ֆ կը հնչուի. Օրին.— հոդ=Ֆոդ, հոբթ=Ֆոյթ, հոգ=Ֆոգ, եայն:

Ց, ւ երկրաբառները՝ իրրեւ ձայնաւոր՝ ջնջուած են շատ մը բառերու մէջ: Օրին.— լոյս=լոս, բոյս=բոս եւն.: Ինչպէս նաեւ՝ գլուխ=գլոխ, աղբիւր=աղբիր, եայն:

Ո տառն օ կը հնչուի, երբ բառին առաջին գիրն ըլլայ: Օրին.— ոտ=օտ, ոսկր=օսկր, որորոց=օրոց, ոջիլ=օջիլ, ոստնդոյ=օսնդոյ, եայն:

Ե տառն էի կը փոխուի, երբ բառին Ա. գիրն ըլլայ: Օրին.— երէս=էրէս, եռեւ=էռեւ, եղ=էղ, եայն: Դարձեալ՝ ո տառը՝ այն միակ բառին մէջ ուր օր չի փոխուիր վո կը հնչուի:— Ո՛վ=վո՛վ:

Դեռի մը հատ ալ այն մասնիկներէն, որոնք մեր գրական լեզուին մէջ կը պակսին և լեզուաբանօրէն ուշադրութեան արժանի են:— Ցողնակի չենող մասնիկներնին սահ, որ կը դրուի իսկ վերջաւորող բառերուն ծայրը: Օրին.— ջուրի — ջրակսահ, էգի-էգիսահ, օսկի-օսկիսահ: Աճ, որ կը դրուի այն միավանկ բառերուն ծայրը, որոնք ե տառն ունին իրենց մէջտեղը կամ սկիզբը: Էշ-էշան, գէշ-գիշան, տէր-տիրան: Աճ.— անոր—անորանք, քոր,— քորանք: Ուրեմն աճ և տաճ.— նէր-նիրուրանք, քոր — քորուրանք, աղբար-աղբրանք: Տիֆ տաճ, կնիկ-կնտաճ, էրկի-էրկտաճ: Ուր կը դրուի եր մասնիկն առաջ՝ շատ մը բառերու մէջ: Օրին.— ձեռք — ձեռուրներ, աչք — աչուրներ, քիթ քրթուրներ, ոտք ոտուրներ: Ամմ ցուցնող գոյականներու և դերանուններու մասնիկն է միեն: Օրին.— Աղբրամ մինէ, պատուս մինէ, քուրջս մինէ: Ըռեթլ և ըռեալ մասնիկներն ալ մեծ դեր ունին բարբառ դարձուածութեան մէջ և մասնաւոր իմաստ մը ունին: Օրին.— փմիռալ=ուռեցուցիչ, խելուռալ=խելի պէս շարժիլ, լիրբալ=խիստ եռալ (ջուր կամ կերակուր):

Ամսագրաց ցանկ. Ամսագրաց ցանկ մը ունինք ներկայ թերթիս մէջ՝ Գրական Ամսագրաց անունով, որ ամսոյ մը ամսագրաց ամբողջ ցանկն է: Ամսագրաց ցանկ մը ունինք ներկայ թերթիս մէջ՝ Գրական Ամսագրաց անունով, որ ամսոյ մը ամսագրաց ամբողջ ցանկն է: Ամսագրաց ցանկ մը ունինք ներկայ թերթիս մէջ՝ Գրական Ամսագրաց անունով, որ ամսոյ մը ամսագրաց ամբողջ ցանկն է:

թեան։ Գործադուլներու վերջանալու մասն եղող հանգամանքը և այն հաւատքը թէ Մայրագոյն Արեւելքի քաղաքական ինդիրներու մէջ կառավարութիւնները պիտի պահեն համաձայնութիւնը, շահագործելու տրամադրութիւնը չեշտելու վրայ է։ այդ հրապարակին վրայ։

* * *

Բամպակ.— Լիվերբուլի, Նիւ-Եորքի և Մանչէսթրի բամպակի հրապարակները կը շարունակեն տակաւին անկայուն, անորոշ ու շուարեցուցիչ ընթացքի մը մէջ մնալ։ Այս վիճակը, արտաքին երեւոյթներէն դատելով, իրարու հակառակ շահերը ունեցող շահագիտներու խաղերուն արդիւնքը կ'երեւայ։ Սակայն անդին կայ խընդրոյն վիճակագրական կողմը որ ամէնէն կարեւոր, ամէնէն վճռականն է և որուն խորը թափանցելը շատ դիւրին չէ ներկայ անորոշ պայմաններուն մէջ։ Շահագիտները աւելորդ է ըսել թէ մեծ դեր ունին գնորը վար տանելու կամ իջեցնելու գործին մէջ, սակայն ամէն ինչ կախեալ չէ բարեբաղդաբար մի միայն շահագիտներու կամքէն։ Ենթադրենք թէ շահագիտներու միակ նպատակը ըլլայ գներները կոտրել, շարունակ կոտրել, և հասնելու համար իրենց նպատակին ծախել, մինչ ծախել։ Շարունակական ծախքերու ազդեցութեան տակ բնական է որ գները իջնան և սակայն այդ անկումը ժամանակաւոր կ'ըլլայ միայն, երբ առեւտուրին մատուցում և խնդրանքի վիճակը նպաստաւոր չըլլայ։ Ըսել կ'ուզենք, երբ եթէ բամպակի արտադրելի քանակը նուազ ըլլայ ամբողջ աշխարհի պահանջած բամպակեղէն ապրանաց քանակին դէմ, շահագիտներու ջանքերը գիները իջեցնելու մասին զուրկ են ո՛և է կարեւորութենէ։ Նոյնպէս երբ շահագիտները ջանան գիները բարձրացնել արուեստական միջոցներով, հակառակ խոշոր բերք մը ըլլալով՝ բամպակեղէն ապրանաց խնդրանքին տկարութեան, երբեք չեն կրնար հասնիլ իրենց նպատակին։ Գլխաւոր խնդիրները հետեւեալներն են. Ա. Ո՞րչափ է քանակը այս տարուան մատուցանելի բամպակին և Բ. ո՞րչափ պիտի ըլլայ բամպակեղէն ապրանաց խնդրանքը։ Այս շաբաթուան հարցումներուն ճիշդ պատասխաններն են որ կրնան բամպակեղէն ապրանաց հրապարակին ապագային վրայ — յառաջիկայ ամիսները մինչեւ տեսութիւն — պայծառ լոյս մը սփռել։ Այս երկու գլխաւոր հարցումներուն որոշ, համոզիչ — վիճակագրական — պատասխան մը տուող չկայ տակաւին, և հեռաւոր ապագան կը մնայ մթութեան մէջ։

Կառաւագործները շարունակ կը գանգատին մանածագործներուն գիները հաստատ բռնելու մասին ունեցած հաստատամտութենէն և այդ պարագան մասամբ գաղափար կրնայ տալ կառաւորներուն գիներուն վիճակին վրայ։ Այս վերջինները բարձրագոյն աստիճաններէն իջած են և սակայն կասեն, մանածի և բամպակի ներկայ գիներուն մէջ հաշուական ուղիղ համեմատութիւն երբեք չկայ։

Վերջացող շաբթուն բամպակի գիները յարափոփոխ վիճակ մը ունէին և որոնք բաղդատմամբ նախորդ շաբթուան՝ առաւել կամ նուազ անկումներ ունեցան։ Ամերիկեան միջնակ տեսակին ներկայ գինն է $4^{11}/_{16}$ բ. պատրաստ ապրանք։

Վերջացող շաբթուն Լիվերբուլ ներածուած բամպակի քանակը եղաւ 52,560 կ., որուն 38,147ը ամերիկեան տեսակէ։

ՍԹՕՔ

	1901	1900
Ամերիկեան	638,210 կ.	560,160 կ.
Հնդկական	12,580 կ.	980 կ.
Եգիպտական	72,650 կ.	71,500 կ.

Ծամքան դտնուած քանակներ.

	1901	1900
Ամերիկեան	190,000 կ.	170,000 կ.
Եգիպտական	19,000 կ.	18,000 կ.
Հնդկական	13,000 կ.	3,000 կ.

Բուրդ.— Անգլիոյ գաղթականութիւններուն վերաբերող բուրդերու ծախսոյ երկրորդ շրջանը տեւեց մարտ 12էն 27 և այդ միջոցին մատուցուած քանակը ըլլալով 218,000 հակ, 160,000 հակ միայն ծախսուեցաւ, 58,000 հակ մնալով յառաջիկայ շրջանին՝ որ ապրիլ 30էն կը սկսի։

Լոնտոնի վաճառմանց քանակները հետեւեալները եղած են, բաղդատեալ նախորդ տարուան.

	1901	1900
Անգլիոյ համար	241,000	129,000 կ.
Կեդր. Եւրոպայի համար	157,000	95,000 կ.
Ամերիկայի համար	9,000	14,000 կ.
	407,000	238,000 կ.

Այս գումարներուն վրայ եթէ աւելցնենք զանազան հրապարակներէ ուղղակի ներածուած բուրդի քանակներն ալ, կը տեսնենք թէ այս տարուան ծախսուած ընդհանուր քանակը եղած է 618 հազար հակ մինչդեռ անցեալ տարուան էր 646 հազար հակ։ Այս տարի Անգլիոյ առեւտուրը գնած է անցեալ տարուանէն 118 հազար հակ աւելի, իսկ Կեդր. Եւրոպա 148 հազար հակ պակաս։ Կեդր. Եւրոպայի բրդեղէն ապրանաց հրապարակները կը մնան տակաւին անհաստատ ու անառողջ վիճակի մը մէջ։ Ելմտական պատճառներէ գոյացած կարգ մը դժուարութեանց անպաստ ազդեցութիւնները վերջ գտած չեն դեռ և այդ իսկ է գլխաւոր պատճառը Եւրոպայի գործարաններուն չափաւոր քանակներու գնումներով բաւականանալուն։

Անգլիոյ բրդեղէնի արհեստագործութիւնը բաղդատաբար լաւագոյն վիճակի մէջ այժմ Անգլիայի գնողներուն ապատ գործառնութիւններն էին գլխաւոր պատճառը որ գիները վերջին վաճառման շրջանին 5,7½ և 10% բարձրացումներ ունեցած են։

Մեսմրն.— Լիոնի մաքսատունը ներածուած քանակը վերջին շաբթուն հասաւ 122,427 թիւոի, նախորդ շաբթուանը ըլլալով 139,703 թիւ։ Ներածման այս անկումը մասամբ մը կրնայ արդիւնքը ըլլալ Մարսիլիայի քարտիներուն գործաւորաց գործադուլին, և սակայն մինչեւ ժամանակ նկատի պէտք է առնել թէ մեսաքսի նոր բերքին երեւան գալը մօտենալուն՝ շատ բնական է գնողները սկսին պահպանողական դիրք մը բռնել։ Այսուհանդերձ Լիոնի գործարանները վերջին ծայր զբաղեալ են։ Իտալական, Ֆրանսական, Պրուսայի և Սուրիոյ մեսաքսները մասնաւոր խնդրանքի առարկայ դարձան։ Ա. Գ.

Քաղաքական Լուրեր

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Բարեյուսոյ զաղթականներին կացութիւնը.— Զինուորական գործողութիւնները.— Ծանուցագիր.— Օգոստոսի մէջ.— Անգլիոյ զրուցումները։

Բէյբուռն, 7 ապրիլ.— (Թայմզի հեռագիր) Աւասիկ քանի մը բառով Բարեյուսոյ գաղթականներին կացութիւնը։ Պոէրական հարիւր յիսուն հոգինոց մեկուսացեալ խումբ մը Բարնարվոնի մօտ կը գտնուի։ Մարթինի հրացաններով զինուած են, բայց իւրաքանչիւր պոէր հազիւ վաթսունական մարմնուոյտ ունի։ Զիներուն համար շատ խոտ գտնելն ալ շատ դժուար պիտի ըլլայ։ Ներքին մասերուն մէջ Պոէրները աւելի գործօն են։ Քանի մը զօրախումբեր իւրաքանչիւրը միլին հաշուով երկու հարիւր հոգիէ բաղկացած՝ կը կռուին Ապէրտինի և Օռանժի մէջտեղը։ Այդ զօրախումբերէն մէկը, որուն հրամանատարն է Շիբէրս, շաբաթ օր յաղթեցաւ, Ապէրտինէ քսան մղոն դէպի հիւսիս, անգլիական եօթանասունընդհանուր ձիաւորներ դերի բռնել։ Հիմա որ Բրուինցինկէրի եօթը հարիւր զինուորները կրցած են նորէն Օռանժը անցնիլ, երկու հարց կը ներկայանայ, այն է թէ Թոդ ալու է որ այդ Պոէրներու մնացած մասը դէպի հիւսիս քաշուի, թէ զանոնք պէտք է վար դնել գաղթավայրին մէջ։ Պոէրներուն դիրքը տկարելի կ'ընէ զանոնք վանելու համար որ և է գործողութիւն կատարել։ միւս կողմէ եթէ Թոդ տրուի որ հեռանան գաղթավայրէն, այդ պարագային կարելի պիտի ըլլայ խաղաղեցնել գրաւուած երկիրները՝ Օռանժէն սկսելով և յարաձուութեամբ դէպի հիւսիս յառաջանալով։ Եթէ երբեք Անգլիացիները կ'ուզեն երկիրը գրաւել քանի մը մղոն դէպի անդին, հաղորդակցութեանց գիծերուն իւրաքանչիւր երկու կողմերէն, այդ տեսակ յատակագիծ մը անհրաժեշտ կը դառնայ։ Այդ յատակագիծը պիտի գործադրեն Պատն-Բոուէլ զօրավարին հրամանատարութեան տակ գտնուած նոր զինուորները։ Արդէն Պլէօմֆոնթէյնի և Լէտիպրանտի յառաջապահ գիներուն բաւական կողմը ոտան այդ գործողութիւնները։ Աւելի աղէկ պիտի ըլլայ որ Անգլիացիները իրենց ետին թշնամի չունենան և մէկին հարաւային կողմէն։

Բրաստաֆ.— Վաթսուն Պոէրներ անցեալ երկուշաբթի գրաւեցին Փիլիբթաունը։ կ'ըսուի թէ Ծուչ և Շիբէրս միացած են Հանովէրի մօտ։ Պոէրները դեռ Զաբպէրկի մէջ կը գտնուին։

Ռոգվեն.— Թորինգի անգլիական զօրագունդը հասաւ։ Երկու հարիւրի չափ Պոէրներ, այս առաւ, Միտալպուրկէն երեք մղոն հեռուն կեցան և յետոյ դէպի Ռէնոսթէր Պէրկ գացին։

Բիբբաուն.— Երկու օրէ ի վեր Եւրոպացիներէն ժանտախտ չորս դէպքեր պատահեցան և սեւամորթներէն ալ վեց։ Մինչեւ հիմայ քսաներկու մահեր պատահած են Եւրոպացիներէն և հարիւր ութսունմօրթներէն։

Բրոնֆաթաս.— Հիմա ապացուցուած է որ Պոթա ու Տէվէթ տեսակներ են վրէժի մէջ։ Այս վերջնոյն զինուորներուն դէպի Օռանժի հիւսիսային կողմը վերադարձը իմացուած է գործունէութեան կրկնապակտմով մը։ Երկաթուղիի գիծը երեք գիշեր իրարու վրայ քանդուեցաւ, բայց կառախմբերուն երթեւեկութիւնը քիչ ատեն կասեցնելէ զատ ուրիշ վնաս մը չպատահեցաւ։ Վերջերս երկու նշանակալից իրողութիւններ դիտուեցան։ Պոէրները, Հէյլպրոնի առջեւ բաւական զօրաւոր անգլիական զօրագունդի մը դիմադրելով, շատ քիչ քանակութեամբ ռազմամթերք սպառեցին, իրենց թիւին հետ գրեթէ անհաւասար քանակութեամբ։ Նաև պարզ վառօդ գործածեցին, ինչ որ ցոյց կու տայ թէ ռազմամթերքի պաշարը աւարտելու վրայ է։

Նիւ-Եորք.— Նիւ-Եորք-Թրիպիւն Ուաշինկթընէն հեռագիր մը կը հրատարակէ՝ ծանուցանող թէ Մ. Նահանգաց դատական նախարարութիւնը, զեկոյց մը ղրկելով Նիւ-Օրլէանսի դատարանին, յայտարարեր է որ այդ դատարանը ձեռնհաս չէ զբաղիլ երկու օտար տէրութիւններու միջեւ եղած վէճով մը։ Պատճառը այն է թէ պոէր գործակալներ դիմում ըրած էին՝ արգիլելու Անկլո-Ամերիքեն շոգենաւին մեկնումը, որ ջորիներ պիտի տանէր հարաւային Ափրիկէի անգլիական բանակին համար։ Նիւ Օռլէանէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ այդ խնդրին վերաբերեալ դատը ապրիլ 9ին պիտի տեսնուէր։

Նիւ-Եորք.— Անգլիոյ կառավարութիւնը հրաման տուաւ իր գործակալներուն դադրեցնել ջորիներու և ձիերու գնումը։ Արդէն 68,750 ջորիներ ու ձիեր շգնեցաւ դրուած են և 7000 ալ կը սպասեն։ Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը Մ. Նահանգներէն մինչեւ հիմա հինգ միլիոն անգլիական ոսկիի գնում կատարած է։

ԶԻՆՈՒՈՐ ԴԷՊԻՐԵՐԸ

Միջազգային զօրավարներուն կարեւոր մէկ նիստը.— Ռուս զոմիսէրներ.— Ճարոն.— Գերմանիոյ ու Մ. Նահանգաց լրագիրներ.— Պոքսրներու նոր շարժում մը.— Ռուսիա եւ Չին։

Բէյրլին, 6 ապրիլ.— Այս առաւօտ շատ կարեւոր եղաւ միջազգային զօրավարներու գումարումը վալէբրսի մարէշալին ընդհանուր բանակատեղին մէջ։ Որդեգրակցութեանց առարկան էր՝ միջազգային զինուորները եւս քաշելու նախնական միջոցները ձեռք առնել։ Միայն ամերիկեան Զէֆի ու ռուսական վոկաք զօրավարները բաժնուեցան մեծամասնութենէն։ երկուքն ալ այնպէս նկատեցին թէ գաւառելիք տեղերը ու գրաւող զինուորները խիստ շատ են։ Միւս զօրավարները միաձայնութեամբ պահանջեցին վեց հազար զինուորներով, Բէքին մնալիք երկու հազար հոգիէն զատ, ինը կէտեր գրաւել Բէքինէն Շան-Հայ-Բուան տանող ճամբուն վրայ։ Այդ առաջարկուած միջոցները տեւական պիտի ըլլան։ Հիմակուան գրաւման բանակներուն Թիւին զեղչն ալ իւրաքանչիւր տէրութեան փափաքէն և Չինացիներու ընթացքէն կախում պիտի ունենայ։ Զէֆի զօրավարը կ'առաջարկէ երկու կէտ միայն գրաւել Բէքինէն մինչեւ Ծօվեղերք՝ Եանկթուն և Թիէն Զին. ուրիշ երեք կէտեր ալ Թիէն-Զինի և Շան-Հայ-Բուանի մէջտեղը՝ ամէնքը միայն երկու հազար հոգիով, բայց Բէքին մնալիքներէն։ Վոկաք զօրավարը հազար հոգին բաւական նկատեց՝ Թիէն Զինի և Շան-Հայ-Բուանի մէջ։ Զօրավարներուն մեծամասնութեան առաջարկութիւնը դեսպաններուն պիտի ներկայացուի՝ անմիջական որոշման մը ենթարկուելու համար, վասն զի զօրավարները այնպէս կը նկատեն թէ Չինացիները եթէ այդ պայմանները ընդունին, կառաբելապէս հնազանդած պիտի ըլլան և այն ատեն կարելի պիտի ըլլայ միջազգային զինուորներ եւս մեծ մասը ետ քաշել։ Այդ պայմաններուն մէջ է նաեւ Շան-Հայ-Բուանի, Բէյ Թանկի, Թաքուի, Թոնկ Բուի, Լանկ-Զունի և Բէյ-Զանկի ամրոց ներուն քանդումը։

Պէրլին, 7 ապրիլ.— Բէօրնիշէ Զայթունկ կ'ըսէ թէ Ռուսիոյ ընդհանուր պայմակոյտին տակաւին տեղակալ Մանաքին՝ գումարէր Բիրիւի չինական կառավարիչին մօտ և գնդապետ պարոն Մէքքուլէ՝ Զրմիհարի մէջ։ Երկու զինուորական գումարումները, չինական կառավարիչներուն հետ, պիտի կարգադրեն՝ ռուս զինուորներուն բնակութեան, պաշտօնարանի և փոխադրութեան վերաբերեալ խնդիրները։ Զինուորական պետերը միայն այդ գումարումներուն միջոցաւ պիտի կրնան հաղորդակցիլ չինական կառավարիչներուն հետ։ Ռուսական ընդհանուր հրամանատարը, տակաւին, դեռ պիտի ըլլայ այդ պայմանին։ Գումարումներու բացակայութեան միջոցին, ռուսական սպաներու երթեւեկողները անդամները պիտի փոխանորդեն անոնց։

Թոքիո.— Ստոյգ չէ այն լուրը թէ Ճարոն պատերազմական պարտաւորութիւններ կը տանէ և վճռական պահանջումներ կ'ընէ, այլ ընդհակառակը միշտ խաղաղասէր ընթացքի մը կը հետեւի։

Պէրլին.— Ռուսիոյ պաշտօնական յայտարարութիւնները՝ Մանչուրիոյ պայմանադրութիւնը ստորագրելու մասին Չինու կողմէ եղած մերժումին համար՝ գերմանական լրագիրներուն մէջ կ'արտայայտեն առանց դիտողութեան, վասն զի այդ յայտարարութիւնները Գերմանիոյ մէջ եղած գուշակութիւնները կը հաստատեն։ Ճարոնի պատերազմական պարտաւորութիւններուն նկատմամբ եղած զրոյցները, առայժմ արդիւնք կը նկատուին այն բուռն բողոքին՝ զոր Ճարոն ըրաւ Մանչուրիոյ պայմանադրութեան դէմ։

Նիւ Եորք.— Ուաշինկթընի մէջ համարձակ չեն միւս տէրութեանց սկեպտիկեան ընթացքին՝ Ռուսիոյ կողմէ տրուած ապահովութիւններուն հանդէպ։ Ռուսիա ինչ որ կ'ըսէ ու կ'ընէ միշտ առերեւոյթ արժէքովը կ'ընդունին և ամերիկեան ազդեցութեան կը վերագրեն։ Հանրութեան կ'ըսուի միշտ թէ Ռուսիոյ խոստումներուն չհաւատալը՝ ոնոր նախատինք մը ընել է, սակայն հանրութիւնը — եթէ Նիւ-Եորք Թրիպիւնի ու Նիւ-Եորք Թայմզի նման լուրջ թերթերը հարկ է ասենց ներկայացուցիչները նկատել — շատ համոզուած չերեւար։ Այդ երկու լրագիրներէն երկրորդը կ'ըսէ.— «Մեզի կ'ապահովցնեն թէ մեր ներածութիւնները պիտի ընդունուին Մանչուրիոյ մէջ՝ ռուսականներուն համամասար կերպով, կան ապէր՝ որոնց կողմէ տրուած այդ տեսակ ապահովութեան մը կարելի է հաւատալ, վասն զի անոնց նկարագրին ու պատմութեանը վրայ հիմնուած պիտի ըլլայ, ինչպէս է Մեծն Բրիտանիան։ Նիւ-Եորք Սրն Ռուսիոյ վերջին դիմողութիւնները կը վերագրէ Ֆրանսայի դիտողութիւններուն։

Բէրլին.— Մոնսէնեէօր Ֆաֆիէ սուտաւ Սի Ֆուան-Զէէն՝ Մոնսէնեէօր Վանէքպէլարի մէկ նամակը՝ ծանուցանող թէ Պոքսրներու նոր շարժում մը կայ Ֆուէյ-հուա Զէնի և հիւսիսային Շան-Սիի մէջ և թէ Մոնկոլիոյ մէջ շարժում մը մօտալուտ է։ Սի-Ֆուան-Զէ կը գտնուի Մոնկոլիոյ սահմանագլուխին մօտ։

Նիւ-Եորք.— Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ Բէքինի ամերիկեան դեսպանատան գործակատար Պ. Սքիէրս, երէկ, հեռագրեր է Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարարին թէ Բէքինի ռուս դեսպան Պ. ոը դիրս չուզեր պաշտօնական զեկոյցներ ընդունել չինական պատուիրակներուն ձեռքէն։

ՊԼՃԻԹԱՑԻ ԲԱՆԱԿԸ

Բարենորոգմանց առաջարկութիւնները.— Պատերազմի տանն բանակին թիւը.— Զինուորական ծառայութիւնն տեւողութիւնը։

Պուխարէշ, 7 ապրիլ.— Աւասիկ ընդհանուր գիծերը զինուորական վերակազմութեան այն ծրագրին՝ զոր մասնաժողովը պիտի ներկայացնէ բարենորոգմանց յանձնաժողովին ամբողջական նիստին։ Խաղաղութեան ատեն բանակին վրայ ամրաշէններու և հեծելանաւորդներու մէջ մէկ վաշտ պիտի աւելցուի։ Պատերազմի ատեն բանակին թիւը հիմակուան թիւէն 145,000 հոգի՝ պիտի բարձրանայ 180,000ի։ Այդ թիւը ձեռք բերելու համար իւրաքանչիւր գունդի վրայ վաշտ մը պիտի աւելցուի։ Նաեւ իւրաքանչիւր զօրաբաժնի՝ կիսաբաժին մը որ պահեստի զինուորներէն պիտի կազմուի։ Կ'առաջարկուի նաեւ քիչ մը զեղչել զինուորական ծառայութեան պայմանաժամէն։ Տարին 18,000 նոր զինուորներ պիտի առնուին։ Կ'առաջարկուի նաեւ կամաւորներ գրել՝ որոնք մէկ տարի պիտի ծառայեն և երկու հազար հոգիէն աւելի պիտի չըլլան։ Այդ կամաւորներէն հաւատ կացութիւն ունեցողներու սպառազինութեան և հագուստի ծախքը կառավարութեան կողմէ պիտի հոգացուի։

ԱՆԳԼԻՈՅ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

1900ի վիճակագրութիւնը.— Անգլիոյ եւ Տրանսվայի առեւտրական յարաբերութիւնները.— Անգլիոյ ներածութիւնը եւ արտածութիւնը։

Լոնտոն, 6 ապրիլ.— Անգլիոյ վաճառականութեան 1900 տարուան պաշտօնական վիճակագրութիւնը որ հրատարակուեցաւ, ցոյց կու տայ թէ անդրեղէններու ներածումը Անգլիոյ մէջ խիստ շատցած է։ Դժբաղդաբար, Ֆրանսա, հակառակ իր մտադրութեանց, ոչ միայն չի կրնար օգտուիլ այդ յարձուն սպառումէն, այլ միւս եւս կ'երթայ կարգի, հակիրճի, պտուղի և այլն արտածութեանց մէջ։ Հետաւոր երկիրներ՝ Քանատա, Նոր-Զէլանտա, Մ. Նահանգները, Տանիմարքա և այլն Ֆրանսայէն առալ անցնելով՝ տարուէ տարի կ'աւելցնեն իրենց արտածութիւնները։ Այդ հեռաւոր երկիրները արհեստական ցրտութեան միջոցաւ է միայն որ այդքան դիւրաւ ատուելիք բերքեր կրնան լաւ վիճակի մէջ Լոնտոն հասցնել։ Փոխադրութիւնը կը կատարուի ցրտացուցիչ միջոցներ ունեցող շոգենաւերով և վագոններով։ Այդ բերքերը երբ Անգլիա հասնին՝ ցուրտ մթերանոցներու մէջ կը պահուին։ Ֆրանսական կառավարութիւնը նկատողութեան առնելով այդ արտաքին երկրագործական մասնագէտ մը՝ Պ. ոը Լովէրսօ՝ Անգլիա, Գերմանիա ու Մ. Նահանգները ղրկեց մասնաւոր պաշտօնով։ Պ. ոը Լովէրսօ որ հիմա Անգլիա կը գտնուի, այցելեց Պրիսթոլի, Լիվերբուլի, Պիրմինկէմի, Բրէթֆորթի շոգենաւերը, վագոնները, մթերանոցները և այլն։ Երկրագործական մասնագէտը Անգլիայէն Նիւ-Եորք պիտի ուղեւորի։

—Անգլիոյ առեւտրական նախարարութեան ամսական վիճակացոյցէն կ'երեւայ թէ մարտ ամսուն Անգլիոյ ներածմանց գումարն է 46,426,056 անգլիական ոսկի, մինչդեռ անցեալ տարուան նոյն ամսուն 45,002,134 ոսկի էր։ Արտածումներու գումարն է 25,021,293 ոսկի. անցեալ տարի նոյն ամսուն 25,316,821 ոսկի էր։

ԵՐԲԵԱԿ ԶԻՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Կարթիրը Պէրլինի մէջ.— Զինակցութեան նորոգութիւնը.— Պ. Տանարտէլլի առաջարկած փոխխուսութիւնները.— Տեսակցութիւն մը։

Պէրլին, 6 ապրիլ.— Լոքալ Անցայկրը կ'ըսէ.— «Իրաւեղէ ակումբներու մէջ կ'ըսուի թէ Իտալիոյ նախարարապետ Պ. Մանարտէլլի փոխխուսութիւններ առաջարկեր է՝ Երբեակ Զինակցութեան դաշնադրութեանը համար։ Տարակուսելի չի նկատուիր Զինակցութեան նորոգութիւնը, սա գլխաւոր պատճառին համար թէ Իտալիա միշտ շահաւոր պիտի ըլլայ։ 1902 մայիս 6ին եթէ դաշնակցութեան դադրած ըլլար ժամանակին չծանուցուն, Զինակցութիւնը ինքնին երկարած պիտի ըլլայ։» Նացիոնալ Զայթունկի ըսածին նայելով, Պ. Մանարտէլլի ծանուցեր է Ֆոն Պիւլով կոմսին թէ իտալական բոլոր դեսպանները տրամադիր են պահպանել Երբեակ Զինակցութիւնը։

Հռոմ, 7 ապրիլ.— Մանարտէլլի-Ճոլիթթի դահլիճին կէս-պաշտօնական թերթը՝ Լա Թրիպունա Պէրլինէն հեռագիր մը կը հրատարակէ՝ ծանուցանող թէ Պէրլինի իտալական դեսպան Լանցա կոմսը Հռոմէն դէպ ի վերին Իտալիա ճամբայ ելեր և Ֆոմօ լիճը գացեր է՝ ողջունելու Գերմանիոյ ն խարարապետը որ հոն կը գտնուի։ Կը կարծուի թէ այդ տեսակցութիւնը վերաբերութիւն ունի՝ քանի մը օր առաջ Մէքրանի մէջ, Ֆոն Պիւլով կոմսին և Վիէնայի դերմանական դեսպան Իօլէնպուրկի իշխանին միջեւ տեղի ունեցած տեսակցութեան։

ՁԱՆԱԶԱՆ ԼՐԻՐԵՐ

Սովը Ռուսիոյ մէջ.— Փիլիպպինները եւ Մ. Նահանգները.— Գուպա.— Գերմանական սպաներու մնամնորոյթ.— Մերինական բիւրնենալուն հետեւանքը։

Բեռերսպուրկ.— Հարաւային Ռուսիայէն հասած լուրերու նայելով՝ սովը որ յառաջ եկած է վերջին դէր հունձքէն, ամէնէն աւելի տարածուած է Բէքսոնի նահանգին ու Պեսարաբիոյ հիւսիսային նահանգներուն մէջ, ուր գիւղացիները ոչ միայն ցորենի նեղութիւն կը քաշեն այլ եւ չեն կրնար ուտելիք ճարել չորկայքէն, ճամբաներու գէշութեան պատճառաւ, որ բոլորովին արգելք կ'ըլլայ հաղորդակցութեանց ու երթեւեկութեանց։ Մանաւանդ որ այդ կողմերու ճամբաները մեծ քանակութեամբ ձիւնով ծածկուած ըլլալով՝ անանցանելի պատնէշներ կը ձեւացնեն։ Տեղեր ալ կան ուր ձիւերը հալելով ողողումներ առաջ կը բերեն։ Այս ամէնը խոչընդոտներ են առեւտրական յարաբերութեանց համար, որ ահագին վնասներու ենթարկուած է։ Բէքսոնի և Պեսարաբիոյ նահանգներուն բնակիչները որոնք ցուրտէն ու սովէն այնքան նեղուեցան, հիմա ալ իրենց արջառները կը կորսնցնեն։

—Փիլիպպինեան արշիպեղագոսին ապագայ խաղաղեցումը և նկատի առնելով Մ. Նահանգաց Նախագահը 75,000 հոգի որոշեր է ցամաքային բանակին թիւը փոխանակ 100,000ի որ առաջադրոյն թիւն էր։ Պատերազմական նախարար Պ. Ռութ մտադիր է այս ամառ Փիլիպպինեան կղզիները ուղեւորիլ, հասկնալու համար թէ արշիպեղագոսը միայուն կերպով գրաւելու համար որքան զինուորի պէտք կայ։ Կը յուսայ 40,000ի իջեցնել կղզիին մէջ գտնուող ամերիկեան բանակին թիւը, որ հիմա 70,000 է։ Պետական գանձը 100 միլիոն ֆրանքի խնայողութիւն մը պիտի ընէ այդ անօրինութեան մը պիտի տանի։ Գուպայի Հիմնական Օրէնքները սահմանելու համար՝ Մ. Նահանգաց Նախագահը ստիպողական կը նկատէ Ներկայացուցչաց ժողովին գումարումը։

—Հարաւ Հաղանայի իր թղթակցէն ստացած տեղեկութեան նայելով, Ռուսիայի հիմնադիր Ժողովը, գաղտնի նիստ մը յետոյ, երկուքի դէմ քսանչորս ձայնով որոշեր է չընդունիլ Բլաթի բարեփոխուած առաջարկը, որ ամերիկեան Ներկայացուցչաց ժողովէն ընդունուած է իբր հիմ Ռուսիայի և Մ. Նահանգաց յարաբերութիւններուն կարգադրութեան։

—Դերմանական թերթ մը կը ծանուցանէ թէ վերջերս գերման սպաներու միջեւ եղած մենամարտներուն վրայ խօսելով, որոնք ցաւալի հետեւանքներ ունեցան, Վիլհէլմ կայսրը հետեւեալ խօսքերը ըսեր է իր զինուորական հետեւորդներուն.— «Մենակութեան կարգ մը չրջականներուն մէջ ամէն ոք հարկ կը զգայ անմիջապէս պատժել գործուած նախատինքները։ Բայց կարծեմ թէ անպատճառ արդեալի կերպով պատժելու հարկ չկայ։ Զինուորական չրջանակները պարտէին գիտնալ թէ ես ալ կարծիք յայտնած եմ որ աւելի խիստ պատիժներ տրուին ամէն մենամարտողներու դէմ եւ թէ կը փափաքիմ այդ սովորութեան տեղ հաստատուած տեսնել պատուոյխորհուրդներ, որոնք նմանապէս իրաւունք ունենան պատիժներ սահմանելու։ Սպաները վայրապար իրարու հետ կռուելու համար չէ որ սպայ եղած են։ Անոնց կոչումը աւելի ազնիւ է, այն է իրենց հայրենիքին ու կայսեր ծառայել։»

—Նիւ Եորքի մէջ գաղթումի քննիչ մը Ֆիլատէլֆիայի հարուստ վաճառական մը ձերբակալեր է Ճերմանիէ չոգենաւին մէջ, որ՝ վաճառականին կ'ըսէր թէ անկարող և չքաւոր գաղթողներու մասին տիրող օրէնքին պիտի ենթարկուէր։ քանի որ մեքենական թեւ մը կը կրէր, փնչ որ արգելք պիտի ըլլար իր ապրուստը ձեռնարկելու։ ուղեւոր վաճառականը ամէն տեսակ հարցաքննութեանց ենթարկուեցաւ։ Նաւահանգիստի իշխանութեանց կողմէ։ Նիւ-Եորքի Թրիպուն թերթը մասնաւորապէս կը համարձակուի՝ ինքնին գաղթականներուն ձեռքէն։ կը համարձակուի՝ ինքնին գաղթականներուն ձեռքէն։ կը համարձակուի՝ ինքնին գաղթականներուն ձեռքէն։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Բ. Դրան կայս. Ամէտի դիւանատան քարտուղար անուանուեցաւ եպարքական թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Միւֆիտ պէյ։

— Սալիսէի ատենան տրուեցաւ Ամասիայի վաճառականներէն Բաքսում Պէտրուսեան էֆ.։

—Սրվաղի նահանգին Սուչէհրի գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Միլքիէի նախկին շրջանաւարտ և Սուրիոյ կուսակալութեան հետեւորդ պաշտօնեայ Ալի Վէֆիտ էֆ.։

—Երրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Իզմիրի վաճառականներէն Հրիսթաքի Աթանասոպլա էֆ.։

ԱՆԳԼԻՈՅ պատուիրակութիւնը, առջի իրիկունը, Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւը ունեցած միջոցին, Լորտ Ուոլսլի հետեւեալ բանախօսութիւնը արտասանեց.

«Վեհափառ Տէր,

Պատիւ ունիմ Ձեր Վեհափառութեան մատուցանել այն նամակը, որով Օգոստափառ Վեհայտնոյ՝ Թագաւորը կը ծանուցանէ երջանկայիշատակ Վեհ. Վիքթորիա Թագուհիին մահը, և Ձերդ Կայս. Վեհափառութեան կը զեկուցանէ իր բարձրացումը իր նախնիներուն Գահուն վրայ՝ իբրեւ Թագաւոր միացեալ Թագաւորութեան Մեծին Բրիտանիոյ ու Իրլանդայի և կայսր Հնդկաստանի։ Լսուեցաւ ի. անունով։ Արդէն այս մայրաքաղաքը այցելելու և Ձեր Վեհափառութեան ներկայանալու պատիւը ունեցած ըլլալով, մեծ գոհունակութիւն կը զգամ թէ իմ Օգոստափառ Վեհայտնոյս դիս արտասովոր պատուիրակ կարգած է Ձեր Վեհափառութեան մօտ, պաշտօն տալով յայտնել այն յարգանաց ու բարեկամութեան զգացումները՝ զորս Վեհ. Թագաւորը կը տածէ Ձեր Վեհափառութեան Օգոստափառ անձին նկատմամբ։ Իմ Վեհապետս հաստատապէս կը յուսայ թէ երկու երկիրներուն միջեւ մտերմական ու ազնուական յարաբերութիւնները հեռագոյն պիտի ամրապնդուին։ Իմ Օգոստափառ Վեհապետին՝ Վեհ. Խուսրաւ Ի. Թագաւորին անունով անկեղծօրէն անայլայլելի առողջութիւն ու բարօրութիւն և երկար ու բարեբաստիկ տիրապետութիւն կը մաղթեմ Ձեր Վեհափառութեան։»

Վեհ. Սուլթանը պատասխանելով, ցաւ յայտնեց Վիքթորիա Թագուհիին մահուանը համար։ Շնորհաւորեց Խուսրաւ Ի. Թագաւորին գահակալութիւնը, գոհունակութիւն յայտնեց թէ Խուսրաւ Ի. այդ մասնաւոր պատուոյ յանձնած է Լորտ Ուոլսլիի։ Վեհ. Սուլթանը յարեց թէ մեծապէս կը փափաքի որ երկու երկիրներուն միջեւ եղած բարեկամական յարաբերութիւնները աւելի ամրանային։ Ն. Վեհափառութիւնը մաղթանքներ ըրաւ Խուսրաւ Թագաւորին ու արքայական գերդաստանին առողջութեան համար։ Անգլիոյ դեսպան Սըր Նիքոլաս Օ'Բրոնը իր նոր յանձնարարագիրները մատուցանելու առթիւ բանախօսութիւն մը արտասանեց։ Վեհ. Սուլթանը պատասխանելով, գոհունակութիւն յայտնեց Սըր Նիքոլաս Օ'Բրոնի՝ իր պաշտօնին մէջ վերահաստատուելուն համար և յայտարարեց որ թէ՛ Ինք և թէ Իր կառավարութիւնը ամէն կերպով պիտի գիւրացնեն դեսպանին գործը։ Հայկերոյթին առեն Վեհ. Սուլթանը իր աջ կողմը ունէր դեսպան Սըր Նիքոլաս Օ'Բրոնը և ձախ կողմը Լորտ Ուոլսլին։ Ն. Վեհափառութիւնը հայկերոյթին առեն բարեհաճեցաւ տեսակցիլ Իր հիւրերուն հետ։ Արքորդապետ Իպրահիմ պէյ Թարգմանի պաշտօն կը վարէր։ Սեղանը 45 հոգինո

ծոց տեսուչ Զիվէր պէյ, առջի իրիկունը, ուշ ատեն Ֆէնէրի Պատրիարքարանը դընայ և տեսակցեայ Տ. Կոստանդինոս Ս. Պատրիարքին հետ։

—Ելմտական նախարարութիւնը, առջի օրը, Ցուցաց Պատրիարքարանին զրկեց տարեկան 75,000 դրուշի նպաստը։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԽՈՌՎԱՐԱՐՆԵՐԸ.— Սոֆիայի Թէհկովսքի Վիհսքնիֆ հետեւեալը կը գրէ.—«Ընկերութեան ծանօթ անդամներէն զատ ոստիկանութիւնը Մարքօ Պոլնաքով անուն մարդ մը ալ ձերբակալել։ Այն միւս անձերը որոնց դէմ հարցաքննիչ դատաւորը ձերբակալման հրամանագիր առած է, անգտանելի են։ Պահեստի զինուորներու տեղական Սթեանով որ Միխայիլանս ուսուցչին սպանութեան պատճառով թէ՝ պուլկար և թէ ռումանական կառավարութիւններուն կողմէ կը փնտռուէր, երեքշաբթի օրը անձնատուր եղաւ։ Պոլշաքով, Թրայքօ Զվէթքով, Անեմլ Բոր Սրգով, Բոցէ Զամֆիրով և Աքոնմով անուն անձերը տակաւին ձերբակալուած չեն։ Ընկերակցութեան նախագահ Պորիս Սարաֆով որ ոստիկանութեան Բ. շրջանակին մէջ վար դրուած էր, արձակուեցաւ և հիմա իր տունը կը գտնուի՝ ոստիկանութեան հսկողութեանը տակ։

—Վիէննայէն կը հեռագրեն Թայմսի թէ Սարաֆովի ու ընկերներուն և բոլոր քոմիթէներու նախագահներուն ձերբակալութիւնը լաւ տպաւորութիւն մը առաջ բերած է Վիէննայի դիւանագիտական շրջանակներուն մէջ, թէ պուլկար կառավարութիւնը որ շատոնց իւր մտադրած էր այդ որոշումը, վերջապէս իր գերիշխան աէրութեան և միւս տէրութեանց ազդարարութիւնքը վրայ գործադրեց զայն, և թէ քոմիթէներու դէմ ձեռք առնուած այդ խիստ միջոցները Պուլկարիոյ դիւանագիտական պաշտօնեաներուն ալ մեծ գոհունակութիւն պատճառած են։

—Գասոպայէն կը գրեն թէ Զարովայի կողմէ՝ սահմանագիծին վրայ՝ Սէլտիքի դիւանագիտական կայանին զօրքերուն և հինգ հոգիէ բաղկացած պուլկար աւազակներու խումբի մը միջև ընդհարում մը տեղի ունեցեր է։ Այդ միջոցին Պուլկարներէն մէկը սպաննուեր և միւսներն ալ գիշերուան մթութենէն օգտուելով փախեր են։

—Իլասոնա գաւառակին Գըրցովայի ազաթակը գանուող Խրիսթս անուն մարդ մը հինգ աւազակներու կողմէ լեռը ասուրուեր է։ Սէրֆիջէի կառավարիչին հրաման տրուած է հալածել աւազակները և ազատել այդ անձը։

—Սէլանիկի Ասր լրագիրը կ'ըսէ թէ պուլկար քոմիթէներու նկատմամբ Սէլանիկի դատարանին արձակած վճիռները լաւ տպաւորութիւն մը գործած են պուլկար հալածեալներուն վրայ։ Պուլկար հրատարակութիւնները ալ եւս ապատառնալու չեն կրնար գտնել գիշերու մէջ, զանազան պատճառներ։ Այդ քոմիթէներու մեծագոյն մասը թէեւ հոս ու հոն քանի մը հրատարակութիւններ կը թարմացուին, սակայն ամէն կողմէ խստիւ կը հալածուին։ Ատոնցմէ խումբ մը թէքիւր գաւառակին մէջ նեղը ծրգուելով, երկու հոգի ողջ ձերբակալուած են և միւսներն ալ կը հալածուին։ Թէքիւրի մէջ ձերբակալուած աւազակները ու անոնց համախոհները հարցաքննութեան ենթարկուած են։

—Մանասդիրէն կը գրեն թէ զինուորական գումարտակ մը դրկուած է հալածելու երկու աւազակներ որոնք Էրիսէ և Կէրէպլիէ գիւղերուն մէջտեղը կ'ապաստանին։

—Սէլանիկի գաւառական թերթը կ'ըսէ թէ Սթրումյա գաւառակին համղալը գիւղին բաղմաթիւ Իսլամներ իրենց մզկիթին պէտք ունեցած ատաղձները կտրելու համար Գոսովայի Օսմանիէ գաւառակին մօտ Բալաղը անուն տեղը գացեր և հոն հանդիպեր են մարթինի հրացաններով զինուած ութ պուլկար աւազակներու, որոնք սկսեր են կրակ ընել Իսլամներուն վրայ։ ատոնք ալ իրենց ունեցած հրացաններով պատասխաներ են։ Պուլկարներէն մէկը սպաննուեր է և երկուքը վիրաւորուեր ու միւսներն ալ փախեր են։ Սթրումյայէն ու Օսմանիէյէն զրկուած զինուորներ կը հալածեն այդ աւազակները։

ՍՈՖԻԱՅԻ ոստիկանապետ Պ. Խրիսթօ Պասմաճիէվ պաշտօնակից եղած և անոր յաջորդած է դէր–գնդապետ Բանչօ Բանչէվ։

—Սոպլանիէի ատենապետ Պ. Իվան Կէյով, ազգայնական կուսակցութեան պետ ընտրուեցաւ վախճանեալ Պ. Սթոյլովի տեղ։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ վարչութիւնը, առջի օրը, 15,000 ոսկի վճարեց երկաթուղիներու մեծման գիծին Ընկերութեան՝ իբրեւ առ հաշիւ երաշխաւորութեան գումարին։

ՀԵԼԼԷՆ կառավարութիւնը պաշտօնապէս շնորհակալութիւն յայտնեց օսմ. կառավարութեան՝ մաքսային յաւելուածական սակացոյցը առժամաբար ընդունելուն համար։

ԳՈՆԵՍԱՅԻ նահանգին ոչխարի տուրքը այս տարի 160,000 ոսկի պիտի ըլլայ՝ անցեալ տարիէն 20,000 ոսկի աւելի։

ՀԱՆՔԵՐԸ.— Սէլանիկի նահանգին կալուածատէրերը ու երեւելիները, աղերսագիր մը ուղղելով կայս. պալատ, խնդրեցին վերտին արտօնել հանքերու խուզարկութիւնները որոնք առժամաբար արգիլուած են։ Խնդրարկուները կ'ըսեն թէ հաղորդակցութեանց ճամբաներու անբաւականութեան և երկրագործական նախնական դրութեան հետեւանքով, երկրագործութիւնը օր օրի ետ կ'երթայ և չի կրնար ապրեցնել դաշտի դործաւորը։ Գիւղային հիմա հանքային աշխատութեանց փափաքող է բայց խուզարկութեանց արգիլումը յատ անձեր վհատեցուցած է, վասն զի մասի ենթարկուած են։ Խնդրարկուները կը յարեն թէ այդ արգելքը եթէ վերցուի, տէրութեան գանձն ալ պիտի օգտուի՝ խուզարկութեան արտօնութեանց համար տուրքեր գանձելով։ Նաեւ հանրութեան բարեկեցութիւնը պիտի աւելցնէ և ապրուստի միջոց մը պիտի հայթայթէ հազարաւոր անգործ գործաւորներու։

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ ԴՐԱՆ և Օ.ռեսայի Բէրսոն պանքային տնօրէն Պ. Զէրէքաքինի միջև կնքուած պայմանագրութեան համաձայն, Ռուսիայէն օսմ. բանակին համար գնուելիք ձիերու առաջին մասը պիտի յանձնուի մայիսի սկիզբները։

ԿՐՕՆԱՓՈՒՆԻԹԻՒՆ.— Պէրութէն կը գրեն Ադենքանդրիոյ լրագիրներուն թէ իբրեւ հիւր Պէրութ գանուող խալալի կարտինալ մը տեղւոյն կառավարական պաշտօնեաներուն յայտարարեր է թէ խալամական կրօնքը պիտի ընդունի։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆԿԵԼԱՆՈՅԼ տանող ճամբուն վրայ պահականոց մը պիտի կառուցուի՝ 68,926 դրուշ ծախքով։ Շէնքը պիտի պարունակէ ոստիկանութեան երկու գունդերու համար սենեակ մը, տասը անկողնոց սրահ մը և ասպետկու ձիերու բաւականացող ախոռ մը։

ՄԷՐՍԻՆԻ կառավարիչ Ղալիպ պէյ արտօնեցաւ Աբդիպիղադոսի մէջ մեզմ կլիմայ ունեցող կղզի մը երթալ՝ իր անձնական տկարութիւնը դարմանելու համար։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ու թղթատարական վերատեսչութիւնը, ինչպէս կը յիշուի, որոշած էր ամսական հաւաքածոյ մը հրատարակել իր բոլոր գործառնութիւններուն համար։ Այդ հաւաքածոյին մարտի թիւը հրատարակուեցաւ, ուրկէ կ'երեւայ թէ հեռագրական ու թղթատարական կարգ մը պաշտօնեաներ զանազան թերութիւններ գործած ըլլալով դրամական տուգանքի և այլն ենթարկուած են։ Կը պատրաստեն նաեւ հրահանգ մը թէ քաղաքաւոր վարձանոցի տեղ չորս հատ տասը վարձանոց դրշմաթուղթեր այն ատեն պիտի գործածուին, երբ սահմանական պէտք մը ըլլայ։

—Թղթատարական վերատեսչութիւնը որոշած է նորէն մէկ դրուշնոց և քսան փարանոց 80,000 նամակադրոշմ կրող պատկերներ ապագրել տալ, վասն զի պատրաստի քանակութիւնը սպառած է։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.—Արմթոնկի մէջ շինուելիք օսմ. զրահաւորը պիտի ունենայ 355 ոտք երկայնութիւն, 68 լայնութիւն, 40 խորութիւն, 16,000 ձիու ոյժով մեքենայ, ժամը 21 մղոն արագութիւն, երեսուներկու թնդանօթ և թորպիլ արձակելու յատուկ երկու խողովակ։

Պ. ՊէՌՈՒ, Հանրային Պարտքի վարչական Խորհուրդին ֆինանսական անդամը, երէկ առաւ Իզմիրէն մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ իտալական նոր ընդհանուր հիւպատոս Պ. Սալիմպէկիօ վաղը մայրաքաղաքս կը ժամանէ։

ՅՈՒՆԱԿԱՆ Աւեստան տօնին օրը, անցեալ կիրակի, Լէթիցայի (Էստիրէի Օրթաքէօյի գաւառակը) մեսրոպոսիա Տ. Նիսէֆորոս Լէվանտարիսս Պէշիքթաշի յունական եկեղեցիին մէջ պատարագ մատուցած ատեն, պուլկարներէն աղօթեր է, մեծ զարմացում պատճառելով ժողովուրդին։ Տ. Նիսէֆորոս անդամ է Սինոդին։

ՍՈՄԱՊԱՀ ՍՈՒԶԻ.— Իտալացի նշանաւոր ծոմապահ Ճիովանի Սուզզի մայրաքաղաքս եկաւ։ Մտադիր է ներկայացում մը տալ, քանդիմէկ օր ծոմ բռնելով։ Կիրակի օրը, Թէքէ Պաշիի պարտէզը մասնաւորաբար շինուած չորս պատերու մէջ պիտի փակուի և քանդիմէկ օր ծոմ բռնած հոն պիտի մնայ։ Ժողովուրդը ամէն օր զայն պիտի կրնայ տեսնել՝ խցիկին ապակիներէն։

ԽԱՐԵՒԱՑՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.— Վաճառականներ Գարակէօղեան ու Գաֆթով էֆֆենտիներու սեպհական քանչորս կարը կապերտներ հինգ հարիւր ոսկի արժէքով, կառքով մը առլի օրը Զրրրբնը զրկուած էին լուացուելու համար և իրիկուան Սիրքէճիի կողմը եկեր խան վերադարձուած էին։ Այդ միջոցին Պարսիկ մը սայլապանին հարցուց թէ ատոնք Զրրրբնիէն բերած է և հաստատական պատասխան առնելով, հրամայեց սայլապանին որ իրեն հետեւի։ Սայլը գնաց Սիրքէճիի կայարանին մօտ ամայի տեղ մը։ Պարսիկը վար առնել տուաւ կապերտները և սայլապանին վարձքը վճարելով ճամբեց։ Պարսիկը յետոյ ուրիշ սայլով մը այդ կապերտները կէտիկ Փաշայի կողմը տուն մը տարաւ։ Առաջին սայլապանը կապերտները լուացողը գանելով իրողութիւնը պատմեց։ Ոստիկանութիւնը իմացաւ, քննութեան ձեռնարկեց և ձերբակալեց խարեան որ Մէկէմէտ անուն Պարսիկ մը էր։ Կապերտներէն մէկը միայն պակաս էր, որուն համար Պարսիկը ըսաւ թէ Մեծ Շուկան մէկու մը առանդ ձգած է։

ՈՃԻՐ ՄԸ.—Էրզրումցի Ալի Օսման անուն մարդ մը, երէկ, Սիւլէյմանիէ մզկիթին բակին մէջ, իր կինը՝ Սէկէրը դաշոյնով հինգ տեղէն ծանրապէս վիրաւորեց։ Պատճառը ատելութիւնն էր։ Ոճրագործը ձերբակալուեցաւ։

Ազգային Լուրեր

Վեհ. Սուլթանին Իրատէով, Պատրիարքարանի յանձնուեցաւ զատկական սովորական նուէրը, 40000 դրուշ։

—Թիֆլիսէն գրուած նամակ մը կը տեղեկանանք թէ տեղւոյն Նախնական դատարանին առջև սիսեր է Բագուի Հայոց Մարդասիրական ընկերութեան դպրոցական չէնքին գրաւման դատը, որ յետաձգուած էր կրթական նախարարութեան իրաւագէտ խորհրդական Պ. Մամոնտովի բացակայութեան պատճառաւ։

—Սամսոնէն կը գրին մեզ մարտ 26 թուականով.—«Անցեալները, գրեթէ աս կէս երեք ամիս առաջ, խմացուցած էինք, տեղւոյս եկեղեցւոյն փլչելու վտանգը և քաղաքապետութեան ճարտարապետին հրամանաւ փակուիլը, նաեւ խորան, ևն. դպրոց փոխադրուիլը։ Լքեալ Թոզով միանամայ սրբավայրը, առանց դոյզն ինչ խղճի խայթի և ալ աւելին առանց արժանապատուութեան զգացումը ունենալու Հոն, դպրոցին սրահին մէջ, աղաղողութիւնը և ծէսերը, գրեթէ ձեւակերպութեան տպաւորութիւնը կուստային ժողովուրդին, առանց ազօթքի և բարեպաշտութեան ներշնչումն իսկ տալու, այնպէս որ՝ այն եկեղեցասիրութիւնը՝ զոր քիչ մը ունէր ժողովուրդը, ցամքեցաւ իր սրտին մէջ, որուն առաջին օրինակը, Ս. Ծննդեան տօնը 5-10 ժողովրդով կատարուիլն է։

«Ինչպէս որ կանխաւ կարծիք յայտնած էինք թէ, Սամսոնցին այս ընթացքով դպրոցն ալ կը մաշեցնէ, այս անգամ կը փութանք հաւաստել թէ՝ մեր կասկածը պիտի իրականանար՝ եթէ աղաները փութ. կոտ չդտնուին և խորանը դարձեալ իր հին տեղը չտանէին։

«Բայց... ի՞նչ ընել, այս երկու անել ճամբաներուն մէջ։ իրաւունք դժուար կացութիւն ??? եթէ եկեղեցին բանա՝, արդէն քաղաքապետութիւնը արգիլած էր, որպէս զի չփլչի։ իսկ դպրոցը՝ բնաւ չըլլար մնալ, ինչու որ արդէն ծանրութենէն, չէնքը մնասուիլ սկսած է։ ուրեմն դարձեալ եկեղեցին նորոգելէն զատ ուրիշ ճար չէր մնար, ինչ որ կը յաջողին, քաղաքիս ամբողջ ճարտարապետներու խորհրդակցութեամբ եկեղեցին ասխալի առնելէ վերջ, որով, մէկ քանի սիւներով ժողովրդեան կեանքը իրը թէ ապահոված եղան և մանաւանդ քակները տուգանքէ ազատած։ Աւելի լաւ չէ՞ը ըլլար մի՞թէ, կանխաւ եթէ այս միջոցը խորհուէր և խայտառակ չըլլուէր օտարներու առաջ։

«Կը լսենք թէ, եկեղեցւոյ շինութեան համար անհրաժեշտ եղող մօտակայ հողը գնուեր է։ բայց այս հողը գնուած ըլլալով հանդերձ կը վախցուի թէ՝ շինութիւնը շատ մը տարիներ յետաձգուի, քանի որ այդ ասխալի առնող մէկ քանի սիւները դեռ բաւական տարիներ անցընելու յոյսը կուտան։ Եթէի թէ, այս ասխալի խնդիրը մէջտեղ չելլէր։ այն ատեն բնական է որ շինութիւնը յաջողցնելու պիտի աշխատուէր, բայց տարակոյս չկայ թէ, խնդիրը մոռցուի. դեռ 10-15 տարի եւս այսպէս կ'անցընենք ըսելով, առ այժմ քանկուս չդպած, որովհետեւ այսպէս, ժամն ճամբով, առանց քակներու վնաս մը տալու, խնդիրը մոռցնելու խորամանկութիւնը կը մտածէին մեր ջնջողը, ինչ որ վերջապէս յաջողութեամբ պակեցին։ Իրաւունք այս յատկութիւնին անուանալի ըլլալով մէկտեղ՝ գնահատելի է։ Կը յուսանք որ, քանի մը տարիներէ ի վեր մեծ տօներու գեղեցիկ արարողութիւնները չանխնողները եկեղեցւոյ խարխուլութեան պատճառաւ, այս Զատիկը կը վայելեն կատարեալ վստահութեամբ, շնորհիւ մեր աղգայիններու։»

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Հաճութեամբ կիմանանք Կիւրինցի պատուաւոր վաճառականներէն Կայծակ էֆ. Արապեանի նշանախօսութիւնը որ նախորդ շաբթուն տեղի ունեցեր է Սամսոնի մէջ՝ Օրթաքէօյի Ս. Հռիփսիմեանց վարժարանի ուսեալ և բարեկիրթ նախկին տանուհիներէն Աղն. Օր. Մառի Մալէդեանի հետ, — դուստր Տոքթ. Մալէդեան էֆէնտիի։

Մեր ջերմագին խնդակցութիւնները կ'ուղղենք Մալէդեան և Արապեան ընտանիքներուն, այս բարեբաստիկ նշանախօսութեան առթիւ։

ՄԱՍԻՍ շաբաթաթերթի վաղուան թիւին մէջ ԵՂԻԱ ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ կը սկսի ամփոփ տեսութիւն մը, ժողովրդական պարզ լեզուով գրուած, մեր ընտանեկան, կրթական ու գրական կեանքին վրայ օրուն կը յաջորդէ՝ ԱՂԵԲՍ. ՓԱ. ՆՈՍԵԱՆ սրամիտ մէկ նամակը՝ ոտանաւորով մը որ ՕՐ. ՅՈԼԻՆԷ սառորգրութիւնը կը կրէ և Թէ ինչո՞ւ կուզեմ ամուսին վերնագիրը, — կնոջական պատասխան մը բանաստեղծին թէ ինչո՞ւ չեմ ամուսնանար ծանօթ Մենախօսութեան։ ՅՈՎՀ. ԳԱԶԱՆՃԵԱՆԻ և ԱՐՇ. ԱԼՊՕՅԱՃԵԱՆԻ երկու լուրջ՝ բայց չահեկան տեսութիւններու մէջտեղ՝ հաճելի պէսպիսութիւն մը կընծայէ, նոյն թիւին մէջ, ԲՐԻԶԱՆԹԷՄի մէկ զուարթ գրուածքը, Ֆանթեզի մը միջոց։ Զատկի առթիւ, վիճակագրական պզտիկ բաժին մըն ալ բացած է ՄԱՍԻՍ հրատարակելով մայրաքաղաքիս բոլոր քահանաներուն ցուցակը՝ իրենց ձեռնադրութեան թուականներուն կարգով, ինչ որ իր այժմէութիւնը կընայ ունենալ այս տուն-օրհնէնքի օրերուն մէջ։

ՎԱԳՈՒՆԱՆ ԹԻՒՈՎ

Պէրպէրեան վարժարանի հաստատման քանդիհնդամեայ յոբելեանին առթիւ պատրաստուած Պատրիարքական Կոնդակը, զոր ստացանք այս առաւօտ, պիտի հրատարակենք վաղուան թիւով։

Վաղուան թիւով նաև, մեր շաբաթական Աշ ու Զախէն դատ, «վարիկենական», մը Բրիքանիէի որուն Բալի Սառնոյը այնքան ախորժով կարդացուեցաւ ասկէ առաջ Արեւելիի մէջ։ Նոյնպէս, գիտական Զաւարճալիք մը, շահեկան։

Հեռագիր Այսօրուան

(Ազատ ՝ Քոնսթանթինոբլը)

ՊՈՐԹԱ ԶՈՐԱՎԱՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ. 11 ապրիլ.— Հոս տակաւին բան մը յայտնի չէ Սակարանին մէջ տարածուած այն զրոյցին նկատմամբ թէ Պորթա զօրավարը գերի ինկած ըլլայ։

ՋԻՆՈՒԻ ԴԷՊԵՐԸ

ԲԷՐԼԻՆ.— Գերմանացի հարիւրապետ Պարչ սպաննուած գտնուեցաւ ամառուան չէնքին մօտերը։ Կը կարծուի թէ թափառաշրջիկ Զինացիի մը կողմէ արձակուած հրացանի մը գնդակով սպաննուած ըլլայ։

ՍՊԱՆԻԱ

ՄԱՏՐԻՏ.— Սպանիական նոր Խորհրդարանին ընդհանուր ընտրութիւնները մայիս 12ին պիտի կատարուին։ Բացումը տեղի պիտի ունենայ յունիս 20ին։

ՌՈՒՍԻԱ

ԲԵԴԵՐՍԿՈՒՐԿ.— Սեւ ծովի և Ազովյոս ծովի նաւահանգիստներէն հրդէններու և ռազմամթերքներու արգելումը արգիլուեցաւ։

ԹՈՒԼՈՒՆԻ ՀԱՆԴԷՍՆԵՐԸ

ԹՈՒԼՈՆ.—Իտալական Լէբանօ զրահաւորին մէջ տրուած հացկերոյթին ատեն ճէնովայի դուքսը և նախագահ Պ. Լուպէ համակրական բաժակաճառեր փոխանակեցին։ Պ. Լուպէ, ճէնովայի դուքսին հրաւէրով, այցելեց զրահաւորը։ Ցետոյ կատարուած տեսակցութեան միջոցին Իրանայի Հանրապետութեան նախագահը ըսաւ թէ ահարկու պատասխանատուութիւն մը պիտի պատճառէ պատերազմ առաջ բերելը։ Ճէնովայի դուքսը պատասխանեց.— «Իրաւունք ունիք։ Կը մտածեմ թէ այս տեսակ այցելութիւններ՝ ազգերու միջև յարաբերութիւնները աւելի մտերմացնելու հանգամանքը ունին։» Մեկնելու միջոցին Պ. Լուպէ դուքսը իրարու ձեռք սեղմելին սիրալիր մտերմութեամբ մը։ Իրիկուան Ճէնովայի դուքսը ներկայ գտնուեցաւ Թուլոնի քաղաքապետութեան կողմէ Թատրոնին սրահին մէջ արուած հացկերոյթի մը։ Իտալական գաղթականութիւնը սեղան մը առաւ Թուլոն գտնուող փրանսական, սպանիական, իտալական ու ռուսական սպանդարանները և ենթասպաներուն, որոնք համակրական բաժակաճառեր արտասանեցին։

ՎԻՒԵԹԼՊԻՐԿ

ՍԹՈՒԹԿԱՐԴ.—Նախարարապետ Պառոն Տոթ Ֆոն Տոթէնշթայն հրաժարեցաւ։

(Ազատ Նասիոնալ)

ԹՈՒԼՈՆԻ ՀԱՆԴԷՍՆԵՐԸ

ԹՈՒԼՈՆ, 11 ապրիլ.—Մինչ ստուար բազմութիւն կայ. ո և է արկած չէ պատահած։ Առտուան ժամ 8ին Պ. Լուպէ մեկնեցաւ նաւահանգիստի վերատեսչութեան պաշտօնարանէն և այցելեց զանազան հիւանդանոցներ։ Ցետոյ գնաց քաղաքապետութեան պաշտօնարանը և ընդունեց Թուլոնի զանազան ընկերակցութեանց դիւանները։ Պ. Լուպէ ապա գնաց իտալական Լէբանօ զրահաւորը, ուր Ճէնովայի դուքսին կողմէ հացկերոյթ մը տրուեցաւ։ Պ. Լուպէ ներկայ գտնուեցաւ ընդհանրական հանդէսներու վարձերուն որոնք կատարեալ պէս յաջողեցան։ Նախագահը ապա Լա Սեն շրջեցաւ այցելելով Մէջերկրականի նաւագործարանները և համակրութեամբ ողջունուեցաւ գործաւորներու կողմէ։ Իրիկուան Պ. Լուպէ ներկայ գտնուեցաւ Թուլոնի Թատրոնին սրահին մէջ քաղաքապետութեան կողմէ տրուած հացկերոյթին։ Թուլոնի քաղաքապետը ճառ մը խօսեցաւ, խնդրելով կառավարութեան ալեակոծութիւնը քաղաքին մաքրութեան ու բարեշրջութեան ծրագրին գործադրութիւնը նկատմամբ որ կենսական խնդիր մըն է ժողովուրդին համար։ Պ. Լուպէ շնորհակալութիւն յայտնեց քաղաքապետութեան՝ եղած համակրական ընդունելութիւններուն համար։ Խոստացաւ օյժ տալ այդ ծրագրին և բաժակ պարպեց Թուլոնի զարգացմանը համար։ Ժամ 11ին Պ. Լուպէ Թուլոնէն ճամբայ ելաւ դէպ ի Մոնթէլիմար։

ԲԱՐԻԶ.—Իտալիոյ լրագիրները շատ գոհ են Թուլոնի հանդէսներէն և կ'ըսեն թէ բարի նշան մը են երկու ազգերուն համար։ Գերման մամուլը կ'ըսէ թէ եղածը միջազգային քաղաքավարութեան ցոյց մըն է որ չի կրնայ փոխել Իտալիոյ և Գերմանիոյ լաւ յարաբերութիւնները։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՈՆՏՈՆ.—Կը հաստատուի այն լուրը թէ Պորթա զօրավարը վերսկսած է հաղորդութեան բանակցութեանց։ Այդ պատճառով հարաւային Ափրիկէի արժէքաթուղթերուն գիները բաւական բարձրացան։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	26
Ամէնէն բարձր գին	»	25	27 1/2
Ամէնէն վար գին	»	25	23 1/2
Բումէլի երկթ. գոց.	Ֆր.	112	75
Ամէնէն բարձր գին	»	112	75
Ամէնէն վար գին	»	112	50

ԲԱՑՈՒՄ 30 Մարտ

Օսմ. Քոնսոլիտ Սեռ. Դ.	Ֆ. Ֆ.	25	29
Բումէլի երկաթուղի	Ֆր.	112	25
Ամանէթ		—	—
Ռէնթ		14	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Գէպէի Ժէնէրալ ՕՔՕՀ.		1	07
Սօս. ՕՔ. Նանէ է Վալէօ		9	13
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	02
Թրամուէյ բամնէթ.		6	25
» Թէլիթանա		105	—
» պարտատ.		463	—
Թրանսվալ		469	—
Թրանսվալ		90	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	07 1/2
» » » չէք	»	110	05
Բարիզ » »	Ֆր.	99	98 3/4
» » » չէք	»	99	81 1/4
Պերլին անառակտ չէք	Մարք	18	54
Վիէննա չէք	Ֆիոր.	91	82

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանկնոց	Ղրշ.	87	24
Անգլիական ոսկի	»	120	08
Ռոլ եմպէրիալ	»	91	—
Ֆրիմնց	»	51	08
Մէջիտիէ ազնան	»	108	10
Մէճիտիք	»	98	—
Բուլգի Ղրշագրամ	Օ. Ո.	8	58

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 11 Ապրիլ

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		101	35
» » 3 1/2 %		102	90
Օսմ. Քոնս. սեռի Դ.) բաց.	Ղրշ.	23	90
) գոց.	»	23	80
» » » Բ.	»	—	—
» » » Դ.	»	26	85
Օսմ. Նայս. Պանքա	Ֆր.	516	—
Օսմանիէ	»	465	—
Բուլգի երկաթուղի	»	115	—
Օսմ. մարբասուն	»	516	50
Օսմ. Ռէժի	»	3?3	—
Բրիտանիէ Թիւրք 4 %		497	50
Գէպէի Լիսնէ		1048	-
Բասպանոն Ռանթ	»	96	05
Մասնիսկոն տրասարին	»	72	60
Թրանսվալ	»	93	75
Ֆէրտ Լանսէի վրայ	»	25	175
» » »	»	3	—

ԼՈՆՏՈՆ, 11 Ապրիլ

Անգլիական Քոնսոլիտ		95	81
Օսմանեան Ռանթ սեռի Բ.		68	50
Օսմանեան Ռանթ սեռի Դ. բաց.		26	50
Օսմանեան Ռանթ սեռի Դ. գոց.		23	25
Օսմանեան Պանքա		11	75
Ռուսական 1890		—	—
Հելլենական 5 %		83	50
» Մոնոքոլ		44	—
Բուլգարական 1888		83	50
Լիսիքսիէ իւնֆիթ		108	56
Ջօնսնիթ		105	75
Թրանսվալ		3	68
Ադրոն երկաթուղի		12	—
Փոսֆաթ Լիսն		25	370

ՎԻՆՆԱ, 11 Ապրիլ

Ավստ. Լանսնէի վրայ	»	240	30
Բուլգարական երկաթուղի	»	108	—
[illegible]	»	297	—

Տ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՍՀԱՄԱՐՈՅԹ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը
Գոյաց կողմը մասնաճիւղ չունինք

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ա.ՋԴ.—Այսօր կատարուած առաջնակարգ նուագարդի պահուն, հայթայթուելիք կապոյտ ասուիին իւրաքանչիւր մէթրին 56 դրշ. ոսկեդրամ, սեւ ասուիի իւրաքանչիւր մէթրին 40 դրշ. ոսկեդրամ և համազգեստներուն իւրաքանչիւրին 150 դրշ. ոսկեդրամ գին պահանջուեցաւ։ Այս գիներուն վրայ 5 % զեղչով յիշեալ ապրանքները հայթայթել ուզողները կը հրաւիրուին Հանր. Պարտքի վարչութեան մատակարարական ճիւղին դիմել. մինչեւ շաբաթ օրը, մարտ 31, ապրիլ 13, ժամը 9էն (Ը. Թ.) առաջ։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Մարտ 27 ապրիլ 9, 1901 3—3

* * *

Ա.ՋԴ.—Հանր. Պարտքի Վարչութիւնը կը ծանուցանէ Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանը մտնել փափաքողներուն թէ՝ այդ հաստատութեան վերաբացումը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ 4/17 ապրիլ 1901, շաբաթ օրը։ Առանց կրօնի և ազգի խտրութեան ամէն ոք կրնայ ընդունուիլ, հետեւեալ պայմաններով.— Ընտրելիները պարտին առ նուազն 18 տարեկան ըլլալ։ Այդ տարիքէն վար եղողները չեն կրնար ընդունուիլ։ Ընտրելիները հետեւեալ խնդիրներուն մասին մտաքի քննութեան պիտի ենթարկուին.— Ա. Թուաբանութիւն և Բ. Սերկին մէջ խօսուած լեզուներէն մին գրել կարդալ։ Քննութիւնները թուքքերէն լեզուով պիտի կատարուին։ Հաստատութիւնը ընդունելիք աշակերտներուն թիւը 30ի որոշուած ըլլալով, ատոնք պիտի ընդունուին ընտրելիներուն մտաքի քննութենէն ետքն չահած թիւերուն առաջնութեան կարգով։ Հետեւաբար ընտրելիները պէտք է որոշուած թուականէն առաջ իրենց խնդրագիրները ներկայացնեն Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանին Տնօրէնին, և բացման օրը ներկայանան անձամբ, իրենց հետ ունենալով ծննդեան և բարի վարքի վկայագիրները։ Երկրորդ տարուան աշակերտներն ալ պարտին ներկայ գտնուիլ վարժարանին բացումին, 1901 ապրիլ 4/27ին։

7.20 մարտ 1901 8—12

ԲԻՒԶԱՆԴԵԱՆ ԴՐԱՏՈՒՆ

Գալատիա, Սեղրան խան թիւ 5—7

Հայերէն, Գաղղիերէն և Տաճկերէն դպրոցական դասագրաց և դպրոցական պիտոյից Համար մեծաքանակ մթերք։ Նուէրի յատուկ գիրքեր, Վիքտոր Լապլաշի աշխարհացոյց մեծագիր քարտէսներու, բուսաբանական և կենդանաբանական պատկերաց ընտիր հաւաքածոյ մը հանդերձ նմուշներով միշտ պատրաստ կայ։

Նոր հրատարակութեան

Սահկանաց—Սրբազան պատմութիւն Նոր Ուխտի— տղրորդ տիպ 4 դրուշ։— Թովմեան— Նոր ընթացք փրանսերէն լեզուի, 4 դրուշ։—Զօտու—Նամակագրութիւն գաղղ.—տակ. 12 1/2 դրուշ։

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶի վերաբերեալ ամէն կարգի նիւթերու և ՅԻՐՕՊԻԼԻԱՆ նուէրներու միակ կեդրոնատեղի։ 698

Ս. Զ Դ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՑՐԻԷԻ

Շիրքէթի Խայրիէն Ռայհոր և Լամթօնի տեսակներէն 7500 – 15000 թօնս հանքածուխ կ'ուզէ գնել. եթէ մեզմամբ առաջարկուած գիները յարմար դատուին, սալրիլ 7ին որոշումը պիտի տրուի, և ապրիլի 11ին վերջնական կերպով նուազուդը պիտի գոցուի։ Հազար օսմ. ոսկի երաշխաւորութեան աւանդ պէտք է Շիրքէթին սնուելիք դնել և դիմել վարչական Խորհուրդին վերոյիշեալ օրերը, ժամը 5էն մինչեւ ժամը 7։ 1—5

ՍՈՓԻ ՄՕՏԻՒ ՉԳԱՆ

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843 ԻՆ

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 563 ՄԻԼԻՈՆ 961 ՀԱԶԱՐ ֆրանկ

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զուտակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիր.—Առատաձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Գ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Ինսեէթ խան, Վոյվոտա փողոց, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

MIRACULOUS SKIN OINTMENT

ՄՈՐԻ ՀՐԱՇԱԼԻ ՍՊԵՂԱՆԻ ՄԸ

Այս սպեղանին, որուն բուժիչ արդիւնքները իսկապէս հրաշալի են, բուսային նիւթերէ պատրաստուած է։ Մինչեւ հիմա հասարակութեան մատուցուած դեղերուն մէջ լաւագոյնն է ասիկա իր տեսակին մէջ։ Ստուգապէս կը բուժէ բոլոր մորթային ճիւանդութիւնները, իր ազդեցիկ դեղ կը գործածուի տղոց և չափահասներու աչքի բորբոքման և առհասարակ բորբոքման և խոցկեղի դէմ։ Կը բուժէ ամէն կարգի վէրքեր ինչպէս նաև կեղերը (ulcères), պալարները (հիպան), բորբոքուն ուռերը, ուռոյցը (tumeur), մորթին դուրս ցայտը (éruption) խոյլը (արաճա), կուրծքի ցաւերը. ոսկի դառնալը մէջքի ցաւը վիզը բռնուիլը. յօդացաւը. մկնցուցնը (tic), յօդակապերու տկարութիւնը կեղոնկը (մարիա) ճմլումները. ճարտուղիները բերտուղիները, արիւնիրբուրիւնը ցուրտին առաջ եկած ճարտուղիները վէրքերը ուռած եւ սեւ ւաձիր ալիքը մորթախտ մատնաշուրթը, վարդախտի հետքերը մորթային հետքերը։

Մորթի այս հրաշալի սպեղանին ալի հիւանդութեանց և վէրքերու համար լաւագոյն սպեղանին է։ Կը գեղեցկացնէ մորթը։ Միշտ օգտակար արդիւնքներ առջև կը բերէ հետեւեցեալ հիւանդութեանց մէջ, երբ միւս բոլոր դեղերը և բժիշկները չեն կրնար բուժել զանոնք. հերսպատիրիս (ասպրբան). օձացաւ (հրաններ) որիկն (բէմբէյի) բորոտութիւն. ոլորը ալուռվներ, կարմրութիւններ ածիլի վէրքեր եւն. եւն։

Այս սպեղանին ալէրք է գտնուի ամէն տեղ և նեաերու մէջ։ Իւրաքանչիւր թիթեղ տուփին գինն է 3 շիլին 6 բէնա։ Այս սպեղանիին յանձնարարութիւն ընող ները պէտք է դիմեն ցամաքային եւրոպայի միակ գործակալ Գ. Էմոնտ Քարուանայի վաճառատունը, որ կը գտնուի Կալաթա-Շէյլի թրամուէյի գիծին կայարանին մօտ. Կալաթա, Վոյվոտա փողոց, թիւ 95-96։

HUILE DE HOGG

ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Յայտնի է թէ մորիւ ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ ծերերը ո՛րքան օգտակար ու յանձնարարուած է փափկակազմ անձերու (երիկ մարդ, կին ու տղայ) անաբիւնութենէ և կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներու։ Բայց անոր փրկարար արդիւնքները ձեռք բերելու համար, պէտք էր որ այդ իւղը զուտ ու առաջին կարգի ըլլայ։ Հետեւարար պէտք է զգուշանալ կեղծերէն ու ստորին տեսակներէն, որոնք հրապարակին վրայ կը ծախուին. և որոնց գործածութիւնը աւելի վնասակար է քան օգտակար։

Գ. Հոգ Թէր-Նէօվի մէջ ձկնարաններ ունի, ուր մորիւ ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի։ Այս իւղը, անագիւտ անարատութեամբ, եռանկիւնաձեւ չիչերու մէջ դրուած է, որ ամէնուն ծանօթ է որպէս և Բարիզի Իւնիոն տէ Ֆապրիքան ընկերութեան կողմէ երաշխաւորութեան դրոշմով մը կնքուած է։ Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կէս դարէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն։ Կեղծերէն և նմանութիւններէն զգուշանալ։ Հոգի մորիւ ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու և դեղավաճառներու քով։ Միակ տէրն է Թ. Բ. Հոգ, 2 թիւ, Բասթիկիոն Բարիզ։

ՈՑԻՒ ՁԵՄԱՐԻՏ ՕՇԱՐԱԿ

Բարիզի առաջնակարգ բժիշկներէն Տոքթ. Լոռան տիւ Գոա կը գրէ. «Բազմաթիւ հիւանդներու վրայ ըրած յաջող փորձերս զիս համոզեցին որ, էլիքսիր Միտին յոգնած ու տկարացած անդամները զօրացնելով երիտասարդական ոյժ և թարմ կեանք կը պարգեւէ մարմնոյն։ Նախ արիւնը կը մաքրէ, կը զօրացնէ ու աստիճանաբար կը բուժէ տկարութիւնը, մէջքի և ողնայարի ոսկորներու ցաւերը, վատուժութիւնն ու անբուժելի հռչակուած ԱՆԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ։» Մենդական գործարաններու յատուկ աղդու դեղերովը ծանօթ Բրոֆ. Միսիի պատրաստած այս էլիքսիր Միտին կաղդուրիչ, գրգռիչ և մարսեցուցիչ ըլլալով, ծերերը, ապաքինողներ և դեղուհիներու պատճառով անկարողութեան ենթարկուած անձեր անհրաժեշտ է որ փութան օգտուիլ այս քաղցրակամ էլիքսիրին ապահեցուցիչ յատկութիւնէն։ Կը ծախուի Գասապեանի, Փիւշլիքեանի, Մէշլիքի, Վենտեցիանոսի դեղարաններուն ու մթերանոցներուն մէջ։

527 12—52

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ր Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Եանցի գարեջրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զրպուրենեանց դէմը)

Կատարելագործեալ դարձիքներու միջոցաւ ամենատատիկ ցաւած անդամները մէկ անգամէն կը լեցնեն. ցաւով դիմելու ու բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Ներքհնար եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր և դիմացկուն արհեստական անդամներ կը պատրաստեն, յարմարեցնելի, դէմքի ձեւաւորութիւն ըստ տարիքի, ծամողութիւն ու ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։

Բերանի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաև թմրեցուցիչ գործերու և ամենահետաքրքրագրեալ պայմաններու միջոցաւ, առանց ցաւի տառապանքներու։

Ց. Գ. Ձեռքերը կիրակի օրերն ալ (միայն կէս օր) ինչպէս նաև ամէն օր (միայն կէս գիշեր) հիւանդ ընդունելու։

Մանօր.—Գալատ կողմ մանանգիւղ ՋՈՒՆԻՆԴ։ 197

ERNEST GLAVANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՐՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՆՔԱՑԻ ԿԱՐԴԸ. ՑԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ

Այդ դրամատունը կը վաճառէ ամէն տեսակ արժէթուղթեր՝ իրենց գիներն համեմատութեամբ՝ ամսական 20 ղրշ.էն մինչեւ 100 ղրշ որոշեալ գումարի մը վճարմամբ։ Դրամատունը առաջ քաշուած վիճակահանութեանց թիւերը նայելու և շահուած պարգեւները դանձելու համար՝ ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կուտայ։

Գնողները երբ առաջին վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը կը տրուի մեր կողմէ ստորագրուած և դրոշմուած։ Ասիկ պատ արժէթուղթին թիւը ցոյց տուող ուրիշ ծանուցագիր մըն ալ կը տրուի, և գնողը նոյն ատենէն իսկ ամէն վիճակահանութեանց մասնակցելու իրաւունք ունենալով, շահածը ամբողջապէս կ'առնէ։

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն աղքատն անգամ այս դիւրութեամբ կրնայ արժէթուղթի տէր ըլլալ, և յայտնի է որ ամսական 20 ղրշ ի վճարումը մեծ զոհողութիւն մը չըլլալով և ամէն մա դու դիւրամատչելի ըլլալով, ամէն հաւանականութիւն ունի օր մը շահելու, և եթէ երբեք չշահի ալ, իր վճարումներուն չ ուհի, յաջողիկային արժէթուղթի տէր պիտի ըլլայ, որ իրեն համար շահ աղբիւր մըն է։

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ Տիեզերահռչակ ճամբու

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԵՐԷՆ

Պահանջելու է հետեւեալ անունը պարունակող պիտակով օիբեր

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի դիմաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով։ 387

ԼԱ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Առաջին առանձնաշնորհեալ Ապահովագրական Ընկերութիւն

ՌՈՒՍՃՈՒՔ

ՀԻԴԵՆԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կոպրան, անշարժ ապացուածք, վարձք, եւն. մայրաքաղաքին և գաւառներուն մէջ։

Լաւ պայմաններ.—Շահաւոր ապահովագիրներ։

ԿԵԱՆՔԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ամբողջ կեանք, խառն, որոշեալ ժամանակ, տղոց օժիտ և ծերութեան համար հասոյթ։ Անկախ թաքիպա մը անձնասպանութեան, մենամարտի և համբարդութեան համար։

ԱՐԿԱՆՆԵՐՈՒ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Աշխատութեան ժամանակ եղած դժբաղդութեանց դէմ։ Ապահովագրութիւն համբարդներու համար։ առնուած ապահովագիրները եւ արուելով կամ առանց եւ արուելու։

ԱԶԱՏ ԳԱՑՄԱՆՆԵՐ

Առաջին կարգի երաշխաւորութիւններ խիստ մեծ Ընկերութեանց կրկին կրկին ապահովագրութեամբ։

Ընդհանուր գործակալութիւն բովանդակ Արեւելքի համար (Թուրքիա, Եգիպտոս, Սուրիա)։

Ֆ. Գ. ԲԱՍՍԱՐԵՔՈՒ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Գոֆֆիան խան, թիւ 6-9

Գլխաւոր գործակալութիւն,—Կ. Պոլիս, Սարգիսի խան, Գալանթարեան։

Ընկերութեան դրամատունն է

ՔՐԻՏՏԻ ԼԻՕՆԼ 599

ՀԻՆ ԳԻՆԻՆ

հրեսուներուր տարուան, բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած նոր ապաքինածներու և անարիւնութիւն ունեցողներու։ Դիմել Օրթաքիւղ, հանդուցեալ մուխթար Ցակոբ ագայի տունը։

ԹԻ ԿՐԷՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան դրամագլուխը 31 դեկ. 1898ին

162, 924, 140 ֆունտ

Ցարկեան եկամուտ, ապահովագրութիւններ և շահ՝ 31 դեկտեմբեր 1898ին

29, 765, 473 ֆունտ

Ընկերութեան հաստատութեան թուականէն՝ այսինքն 1848է ի վեր, ապահովագրեալներու եղած վճարումներ, կենսական թոշակ, եւն.

362, 858, 507 ֆունտ

1898 տարուան մէջ ընկերութիւնը 6619 բոլիսներ տուած է որոնք 58,680,000 ֆունտի դրամագլուխ մը կը ներկայացնեն։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝ Գ. Գ. ԷՏՈՒԷՐՍ ԵՒ ՈՐԴԻ, Գալաթա, Մէյանանդրի փողոց, Ալալէմի խան։

Մէյնորդներուն լաւ վարձատրութիւն պիտի ըլլայ։

Գլխաւոր գործակալութիւն, Ղալաթիա, Մէյմանէթի խան։

ՖԻՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՏԻՆ

Պէտ տեղը եկեալ տնեմ կը բանին Լիվերպուլ և Գլասկոյ 4ին։

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Իվերնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սարսոնիա	18900	Քանալոնիա	4841
Լուբանիա	12952	Վէրլա	3229
Փամբանիա	12950	Բավլա	2945
Սուլթանիա	8345	Թիրիա	2936
Ումբրիա	8128	Սիբրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7892	Ալէբոս	2183
Գլասկոիա	7269	Հերպուլի	1614

Դիմել առ՝ ՀՈԼԷ և ՍԻՆԿԷՐ

Joly et Seager

Մէյմանէթի խան, թիւ 6, 7, 8. Գալաթա, Գարա Մուսթաֆա փողոց։

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի կայս. Իրատեսով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բիթերսպուրգ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մարգարիտա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵՆԱՆ.— ՌՈԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱՆՔՈՒ.

Երաշխաւորութեան գումար	121,765,333 ֆր
1898 ի հասոյթը	34,775,462 »
1881 են ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրութեանցն վճարած է մօտ	164,172,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

Ն.-ՊԷՆ. Գրագրի կամ (Գր գրելը Մ՝ գրագրան)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՈՖԻՔ ԲԷՐԲԷՆ 524

1900 Ի ԲՈՒՐԳԻ ՄԻՋ ԶԳՈՒՇԻՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՊԱՐԳԵՒՈՒԹԻՒՆ ԹԷՔԵՒՈՒԹԻՒՆ

ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ. ԱՐԱԳՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱԶԱՆՈՒԹԻՒՆ ԿԱՐԻ ՄԵՐԵՆԱՆ

ՆԻՈՒ-ՀԱՈՄ

Ստացած է մեծ մրցանակը և Արուեստահանդէսին մէջ անմրցելի եղած են։ Այս մեքենաները ամէն կերպով միւս տեսակներէն գերազանց են։ Մեքենաներու գործածութեան կերպերը ձրի կ'ուսուցուին և նորոգութիւնները ձրի կը կատարուին։

Թուրքիոյ համար միակ ներկայացուցիչ Ց. Կ ՄԻԱՆԵԱՆ ՈՐԴԻՐ

ԸՆԴՀ ՄԹԵՐԱՆՈՑ —Գալաթա, Գահէֆգաբու, Համիտիյէ Ճատտէսի թիւ 7

ՄԱՍՆԱՃԻՂ.—Իզմիր, Սմիւռնի, Աֆիոն-Գարահիսարի եւն. մէջ։ 575

ԼԷ ԲՐՕՎԷՆՍ ՐԷՒԻՆԻ

LES PROVINCES RÉUNIES

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ԻՊՐԻՒՔՍԷԼ

Ապահովագրական ընկերութիւն ընդդէմ հրդեհի

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԸՆԿ. ԴՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

Քէնիֆ Տնօրէնութեան Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

Տնօրէն ընդհանուր Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Ճէֆտա խան

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Վենափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատեսով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 թուականէն

(20 սէֆէր 1310)

ԱՏԱ ՀՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին Գլխաւոր Ալիմ Եէնի խան, Գալաթա Գալաթիա

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ Գ. Ալպէր Սիմբենս

Ճոխաբեան խան, Վոյվոտա փողոց թիւ 67

Գործակալ, Գալատայ կողմը Օսմ. Գանցարի մանանգիւղը

Եէնի Ճամի հանդիպակաց փողոց, Օսմ. Նամանգատան դէմը

Դեր-գործակալ Գալատայ կողմը Գ. Ի. Զատօխ

Մարգուանդարար, Զարբարը խան, թիւ 21 194

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՕՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԱՏ

Ընդարձակ Հրդեհ, Կ. Գալատայ և Օրթաքեոյ

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Այլանս	1069	Գոմս	1497	Զօզս	1011	Մալմս	724	Բօզտրիս	186
Ալէքսիս	3607	Գոնկս	2906	Կրօսնս	1695	Մարէնկս	2378	Սարքս	1113
Անտէլս	1541	Գորսս	895	Լեոս	775	Մարգէլլս	3709	Ցիրքս	1735
Աքիլլաս	2377	Դիսս	4211	Լիտլիս	1581	Մէքլաս	3557	Սիլիս	1298
Գասանս	1822	Եօրինս	987	Լինեան	3720	Միլս	1957	Սէլեաս	1200
Գոլտանիս	1264	Էտլաս	2383	Լօքարտս	2800	Մոնդէգլլս	1735	Փասս	1328
Գրանս	1076	Էտարս	1713	Լանմանէ	535	Մաւրիլլս	2419	Թ. Սիլլաս	1546
Գրիւնս	341	Էրնամս	504	Իսակս	2254	Նէլսս	1083	Քօրիս	5527
Դրէքսէլս	4431	Իպլս	3464	Իտանս	5540	Օհիս	4100	Քոլէնս	1470
Դէլլս	1671	Իլլսարտս	1520	Յիլնս	1080	Օնեարքս	4026	Քարլիս	487
Դուլիրս	1337	Իքտաս	1841	Քէնս	1052	Օլդամս	1535	Սէրտիս	2429
Գամէս	1244	Ֆիսս	954	Քոլրինս	2307	Բարէրս	1627	Վատրս	1914
Գազս	1094	Ֆինլանս	1328	Քոմս	1700	Բօլս	510	Հօլս	1239
Գիրակս	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1054	Բիտլիս	2229	Վօլթերս	2296
Գիսէրս	1834	Ֆրանսիսքս	4583	Լէքանդս	2372	Բրինտլաս	1663	Եէս	1350
Գլիս	2697	Գալիէնս	2080	Լիվսրնս	1643	Բօլլս	1613	Զէրս	1200
Գոլտսաս	4235	Կիրանս	1243	Լարէնգս	3191	Բանէս	1789		

Ալերքս շոգենաւը, նաւապետ Ֆորթի, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։

Լարենցս շոգենաւը, նաւապետ Ուինկ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 11ին։

Դիմել առ գործակալ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒՆԻ ԲՐՕՔՕ

Թիւ 29—24. Գիւլիւք Մէյլէք խան, Գալաթա 577

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՏԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւնք

27 9 Ուրբաթ ժամէ մը ետք մի՛ մեկնիր։

28 10 Կիրակի, Թիւրք, Հայերեն եւ մի 10ին մի՛ մեկնիր։ Հոս Հայերեն, Հոս-Սարա Հոս Հոս, Գերմանիա եւ Բիրս։

29 11 Ուրբաթ ժամէ 10ին մի՛ մեկնիր։

29 11 Հինգշաբթի, Գիրեան, Սամսուն, Գերմանիա, Գրամաքան, Գրամաքան, Գիրեր եւ Սամսուն ժամէ մը ետք մի՛ մեկնիր։

30 12 Ուրբաթ ժամէ մը ետք մի՛ մեկնիր։

ՅՐԲՏ. ԼԻՎԵՐՊՈՒԼ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՏԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերպուլ և Գլասկոյ 4ին բանով շոգենաւ

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Վիրգորիան	10500	Գլասկոյան	2500
Համբրեան	10500	Գլասկոյան	2500
Փէնսիլվանիան	10500	Գլասկոյան	2000
Լանքաստրիան	9000	Գլասկոյան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Գլասկոյան	2500
Գոլոմպիան	8000	Գլասկոյան	2500
Մորտիան	8000	Գլասկոյան	2500
Գասգոնիան	8000	Գլասկոյան	2500
Գիլբերտեան	7700	Գլասկոյան	2000
Գամանիան	7700	Գլասկոյան	2000
Գամանիան	7700	Գլասկոյան	900
Գլասկոյան	7700	Գլասկոյան	900
Նարվիան	7500		

Ապրանքի ափսէրին կը խնդրուի իրեն, ապրանքի տոմսերը փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մագազանին հանելու համար իրենց երկանգը պրկել չպիտանի ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ

ԵՅՎԱՐ ԼԱՆՏՈՒՆԻՆ

Ղալաթիա, քարտէրի վրայ

600 հէն տեղ մագազան

ՇՈԳԵՆԱՒԱՏԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՍԷՅԻՆ ԵՒ ՀԱՄԱՆԱՆ

Ն. ԲԱՖԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՏ ՇՈՒՐՆԵՐՈՒՆ

Ապրիլ 12ին Գալաթա, Անվէրսէն։

ՄԱՍՆԱՒՈՐԵՍ

Ապրիլ 13ին Գալաթա։ Գալաթա և Կալաց։

Տեսնել ուղղուի Բարիզի համար։

Առաջին կարգի 245 ֆրանք. 2 կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար, դիմել Գործակալին Թէֆ Հանի Քարաքիմի քով։ 516 Թ. ՔԱՐՕՅԻ

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՏԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերպուլ, Գլասգոյ, Մանչեսթրի և Սիւ-Մոսի մէջ-բանով շոգենաւեր

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Բամբէրս	3000	Թիրս	2500
Անգլիա	3000	Սէրբիա	2400
Թիլլոյ	3000	Սամարիա	2250
Գիանդրաս	3000	Բէրտ	2250
Տարս	3000	Մէրիս	2000
Ստամբուլ	3000	Սաքրլեր	1500
Մարիսիա	2500	Գրէյտ	1500

Դիմել առ Ֆ. Վ. ՎԻՐՕԼ և ԸՆԿ.

Ուէթալ խան

ՀԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

194 21. Հէյտ Սարիգ Լիվրաս։

Հրատարակիչ ՋԱՐԵՀ ՆՈՒՍՊԱՐԵԱՆ